Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 4 martie 2016
(OR. en)

6785/16

LIMITE

JAI 186
CFSP/PESC 180
COSI 34
COPS 66
ENFOPOL 60
COTER 24
SIRIS 36
FRONT 112
CATS 13
EDUC 75

NOTĂ

Sursă:	Coordonatorul UE pentru lupta împotriva terorismului
Destinatar:	Consiliul
Subiect:	Situația actuală privind punerea în aplicare a declarației membrilor Consiliului European din 12 februarie 2015, a concluziilor Consiliului JAI din 20 noiembrie 2015 și a concluziilor Consiliului European din 18 decembrie 2015

Prezentul raport al coordonatorului UE pentru lupta împotriva terorismului acoperă progresele înregistrate în raport cu toate măsurile prevăzute în concluziile privind combaterea terorismului, convenite de către membrii Consiliului European la 12 februarie 2015. Acesta ia de asemenea în considerare concluziile Consiliului JAI din 20 noiembrie 2015 (privind terorismul și privind îmbunătățirea răspunsului justiției penale la radicalizarea care duce la terorism și la extremism violent), precum și concluziile Consiliului European din 17 și 18 decembrie 2015.

Documentele 9422/1/15, 12318/15 și 14734/15, elaborate de coordonatorul UE pentru lupta împotriva terorismului, au evaluat stadiul punerii în aplicare în iunie, octombrie și noiembrie 2015.

Din raport se pot desprinde următoarele recomandări:

Europol:

- Statele membre ar trebui să sporească în continuare detașările de personal implicat în combaterea terorismului pentru a sprijini Centrul european de combatere a terorismului (ECTC). Comisia este invitată să mărească bugetul ECTC.
- Statele membre care nu contribuie încă sau care contribuie relativ puțin la punctul focal Călători și la alte puncte focale ale Europol, precum și la sistemul informațional Europol (EIS), sunt încurajate să își mărească contribuțiile.

PNR:

- Statele membre ar trebui să accelereze punerea în aplicare la nivel național a Directivei privind PNR, odată ce aceasta va fi adoptată de Consiliu (în loc să aştepte doi ani, termenul permis de directivă), și să armonizeze exploatarea datelor PNR. Decizia Comisiei de a lansa o cerere de oferte în cadrul Fondului pentru securitate internă (FSI) pentru a sprijini interconectivitatea dintre unitățile de informații despre pasageri (UIP) este binevenită. Statele membre care nu au înființat încă UIP sunt invitate să își mobilizeze partea națională din FSI în acest sens.

Prüm:

- State membrele care nu au stabilit încă toate legăturile operaționale posibile ar trebui să facă acest lucru cât mai curând posibil.

Eurojust:

- Statele membre ar trebui să faciliteze asocierea Eurojust la punctul focal Hydra, astfel încât Eurojust să poată oferi un sprijin oportun și eficace investigărilor și urmăririlor penale din statele membre.
- Statele membre sunt încurajate să intensifice utilizarea Eurojust în vederea schimbului de informații și a cooperării operaționale.
- Cooperarea dintre Eurojust și ECTC ar trebui să fie consolidată.

SIS II:

- O funcție de căutare pentru amprente digitale în SIS II ar trebui să fie implementată cât mai curând posibil.
- Statele membre ar trebui să își sporească și mai mult contribuțiile la SIS II, precum și utilizarea acestuia.
- Europol ar trebui să dezvolte o funcție de căutare sistematică în SIS II cât mai curând posibil.
- Frontex ar trebui să primească acces la SIS II pentru a îmbunătăți analiza riscurilor și a detecta călătoriile suspecte.
- Utilizarea SIS II drept instrument de investigare trebuie să fie exploatată la maximum.
- Lucrările întreprinse de președinția neerlandeză pentru a identifica obstacolele juridice, tehnice și practice, precum și bunele practici în ceea ce privește utilizarea SIS II ar trebui să conducă la recomandări pentru Consiliul JAI din luna iunie.

Eurodac:

- Autoritățile de aplicare a legii din statele membre și Europol ar trebui să se conecteze pe deplin la Eurodac și să fie în măsură să efectueze căutări în Eurodac în vederea prevenirii, a depistării și a investigării infracțiunilor grave și a infracțiunilor de terorism.

Interpol:

- Statele membre care nu au realizat încă o conectare electronică la instrumentele Interpol la toate punctele lor de trecere a frontierelor externe ar trebui să facă acest lucru cât mai curând posibil.
- Comisia este invitată să sprijine eforturile depuse de statele membre în asigurarea calității datelor SLTD.

Securitatea frontierelor:

- Progresele privind punerea în aplicare de către statele membre a controalelor sistematice necesare cetățenilor UE ar trebui să fie măsurate. Statele membre sunt invitate să își actualizeze tehnologia acolo unde este necesar.
- Înregistrarea și controalele de securitate ale bazelor de date relevante în cadrul hotspoturilor trebuie sporite în regim prioritar (tehnologie, personal, procese).
- Statele membre ar trebui să pună la dispoziție experți suplimentari pentru a sprijini Frontex în verificarea încrucișată sistematică a informațiilor în cadrul hotspoturilor și pentru Europol în vederea controalelor din a doua line.
- Detectarea blanchetelor de pașapoarte falsificate ar trebui să fie o prioritate la nivelul hotspoturilor și al altor puncte de intrare a migranților.
- Schimbul sistematic de date cu caracter personal între Europol și Frontex ar trebui să aibă loc cât mai curând posibil.

EU-IRU:

- Statele membre și Europol ar trebui să coopereze pentru a crește volumul semnalărilor efectuate de Unitatea de semnalare a conținutului online (IRU) din cadrul Europol.

Programele de reabilitare:

- Statele membre sunt invitate să utilizeze finanțarea din partea Comisiei pentru a dezvolta programe de reabilitare.

Imagine de ansamblu

Raportul arată că, deși se înregistrează progrese în toate domeniile, sunt necesare alte îmbunătățiri urgente în ceea ce privește schimbul de informații și securitatea frontierelor.

Schimbul de informații și cooperarea operațională prin intermediul Europol și al Eurojust s-au îmbunătățit considerabil în 2015 în comparație cu 2014 și, de asemenea, de la ultimul Consiliu JAI din 4 decembrie 2015. În prezent, s-a realizat conectivitatea majorității statelor membre la configurația de combatere a terorismului a rețelei SIENA din cadrul Europol (cele 3 state membre rămase ar trebui să fie conectate în martie 2016).

Cu toate acestea, schimbul de informații încă tot nu reflectă amenințarea: în timp ce, în prezent, există, în comparație cu anul trecut, de cinci ori mai multe entități-persoană în baza de date a **punctului focal Călători** al Europol, fișierul pentru analiză conține în continuare doar 2 786 de luptători teroriști străini (LTS) verificați introduși de către statele membre ale UE. **Sistemul informațional european** (EIS) conține doar 1 473 LTS introduși de statele membre, în ciuda estimărilor bine întemeiate potrivit cărora aproximativ 5 000 de cetățeni ai UE au călătorit în Siria și Irak pentru a se alătura Daesh și altor grupări extremiste. Ar trebui de asemenea remarcat că peste 90 % din contribuțiile statelor membre în ceea ce privește LTS verificați la punctul focal Călători în 2015 provin de la doar 5 state membre. Nu toți LTS sunt introduși în mod sistematic în **SIS II** și **EIS** ale Europol. **Conectările la Prüm** s-au multiplicat de la Consiliul JAI din decembrie, dar sunt necesare progrese suplimentare. În plus, sunt necesare îmbunătățirea calității datelor (definiții și formate comune), precum și utilizarea uniformă a sistemelor (în special introducerea alertelor SIS II).

Doar 18 cazuri operaționale de LTS au fost înregistrate în 2015 la **Eurojust**, cu acesta din urmă fiind partajate informații referitoare la doar 104 urmăriri penale privind terorismul, în curs de desfășurare – aceasta în pofida faptului că, în conformitate cu decizia relevantă a Consiliului, statele membre trebuie să partajeze cu Eurojust informații despre toate urmăririle penale.

Grupul operativ Fraternité din cadrul Europol, înființat la cererea autorităților franceze pentru a sprijini investigările derulate în urma atacurilor de la Paris din noiembrie 2015, ar putea constitui un proiect pentru modul în care Centrul european de combatere a terorismului al Europol – lansat în ianuarie 2016 – poate sprijini statele membre în cadrul investigărilor legate de combaterea terorismului în viitor. Mai multe state membre s-au angajat deja să detașeze experți în cadrul Grupului operativ și al echipelor comune de legătură care sprijină activitățile ECTC. Pentru moment, nu sunt prevăzute posturi suplimentare în bugetul pentru exercițiul financiar 2016 în ceea ce privește înființarea ECTC și a principalelor sale capacități de sprijin, în special Unitatea UE de semnalare a conținutului online (IRU) și FIU.net.

Desfășurarea de lucrări în direcția **interoperabilității bazelor de date relevante ale UE** în scopul **controalelor de securitate**, astfel cum s-a solicitat de către Consiliul European, reprezintă o prioritate. Mediul schimbat al securității și al amenințărilor, precum și tehnologia îmbunătățită și un cadru juridic al UE diferit față de momentul conceperii bazelor de date atrag necesitatea unui proces de reflecție aprofundată. Va fi o dezbatere complexă, în cadrul căreia UE va trebui să definească „interoperabilitatea” și nivelul de ambiție. Revizuirea cadrului juridic relevant al SIS II și Eurodac (în contextul căreia sunt așteptate anul acesta propuneri ale Comisiei) va fi importantă. În loc să fie limitat la un instrument de susținere a controalelor de securitate, SIS ar trebui, mai degrabă, (la nivel național), să fie utilizat din ce în ce mai mult ca un instrument îmbunătățit de sprijin al investigărilor. Autoritățile de aplicare a legii din statele membre și Europol ar trebui să se conecteze pe deplin la Eurodac și să fie în măsură să efectueze căutări în Eurodac în vederea prevenirii, a depistării și a investigării infracțiunilor grave și a infracțiunilor de terorism. Comisia se pregătește să implementeze funcționalitatea de amprentare în scopuri de identificare, ceea ce impune instituirea unui sistem automat de recunoaștere a amprentelor digitale.

Conectivitatea Europol și Frontex la bazele de date ale UE este o prioritate prevăzută în concluziile din 20 noiembrie, dar rămâne o provocare. În cooperare cu Comisia, Europol depune eforturi pentru a își îmbunătăți accesul la SIS II și utilizarea acestuia, pentru a permite căutări pe loturi de date în bazele sale de date, precum și în vederea unei tranziții de la o utilizare manuală ad-hoc a SIS II la una sistematică. De asemenea, Europol este în curs de dezvoltare a unei propuneri pentru a crea accesul la Sistemul de informații privind vizele și la Eurodac (la care nu este deocamdată conectat).

Schimbul de date cu caracter personal între Europol și Frontex este posibil în prezent deoarece acordul operațional a fost încheiat. Modalitățile de realizare a acestui lucru sunt încă în curs de elaborare înainte ca schimbul de date cu caracter personal să poată efectuat în mod sistematic.

În ceea ce privește **securitatea la frontierele externe**, până în martie 2016, conectarea electronică la bazele de date relevante ale Interpol la toate punctele de trecere a frontierelor externe și verificarea automată a documentelor de călătorie nu au fost realizate în toate statele membre. Statele membre sunt încurajate să introducă în mod sistematic toți LTS în SIS II. Acest lucru este necesar în vederea îmbunătățirii sistemului, inclusiv a difuzării de informații de o mai bună calitate în cadrul alertei în sine și al datelor suplimentare. Pe baza răspunsurilor formulate de statele membre la chestionarul Președinției, provocările actuale includ: compatibilitatea alertelor vizând controalele discrete și specifice cu alte categorii de alerte și cu informațiile referitoare la un rezultat pozitiv al acestor alerte; incompatibilitatea alertelor prevăzute la articolul 36 cu cele de la articolul 26 (în cazul în care un mandat european de arestare a fost emis pentru un LTS într-un alt stat membru, serviciul care emite o alertă în temeiul articolului 36 nu va fi informat); utilizarea diferită de către statele membre a alertelor prevăzute la articolul 36 alineatul (2) și la articolul 36 alineatul (3) pentru LTS; posibila inexistență a unui motiv de arestare în cazul unui control discret vizând LTS în temeiul articolului 36 alineatul (3); și lipsa informațiilor referitoare la alertă (care creează dificultăți în a diferenția LTS de alte infracțiuni).

În plus, diferența dintre cifrele privind alertele din SIS II [în temeiul articolului 36 alineatul (3) în scopuri legate de securitate națională, s-a ajuns la 7 945 de intrări la 31 decembrie 2015] și numărul introdus de statele membre ale UE în EIS (1 473 de LTS până la sfârșitul lunii ianuarie 2016) subliniază lipsa de coerență dintre sisteme. Toate intrările efectuate de statele membre în SIS II privind LTS ar trebui să fie de asemenea transferate, implicit, către EIS. Informațiile suplimentare mai sensibile ar trebui partajate, în scopuri de analiză, cu punctul focal Călători al Europol (permițând controlul deplin al contribuitorului în ceea ce privește proprietatea asupra datelor).

În timp ce **controalele de securitate și înregistrarea în cadrul hotspoturilor** s-au îmbunătățit, sunt necesare progrese suplimentare. Desfășurarea de agenți sub coordonarea Europol, în conformitate cu concluziile din 20 noiembrie 2015, pentru a consolida controalele de securitate secundare este în curs de pregătire și va avea nevoie de sprijin din partea statelor membre, inclusiv prin desfășurarea de personal cu experiență în calitate de experți naționali detașați, precum și prin acordarea finanțării necesare pentru Europol. Blanchetele de pașapoarte furate în Siria și Irak și utilizate apoi de Daesh constituie motive serioase de îngrijorare. Sunt necesare măsuri urgente pentru a soluționa această problemă. Franța a propus să se analizeze modul în care echipele speciale dedicate depistării acestor blanchete de pașapoarte (documente falsificate) ar putea fi desfășurate în cadrul hotspoturilor și al altor puncte de intrare a migranților.

Experți în documente Frontex de nivel avansat (ALDO) au fost deja desfășurați în cadrul tuturor hotspoturilor și lucrează în mod direct cu echipele de triere, ajutându-le pe acestea în privința procedurilor de identificare. De asemenea, va fi important să se **măsoare progresele înregistrate în direcția controalelor automate și sistematice necesare** ale bazelor de date relevante care trebuie efectuate de către statele membre la frontierele externe ale UE.

Se înregistrează progrese pe diferite fronturi cu privire la **armele de foc**, inclusiv o creștere a numărului de state membre participante la prioritatea reprezentată de armele de foc în cadrul ciclului de politici ale UE (13-20). Va fi important să se coordoneze diferitele inițiative. Cu toate acestea, este necesară participarea mai multor state membre la proiectul-pilot de creare a unei interfețe unice de intrări și căutări între secțiunea privind armele de foc a SIS II și baza de date „i-arms” a Interpol (până în prezent, doar două state membre sunt implicate).

Programul de urmărire a finanțărilor în scopuri teroriste (TFTP) face dovada unei valori semnificative în ceea ce privește urmărirea activităților de finanțare a terorismului. Cu toate acestea, având în vedere faptul că tranzacțiile SEPA nu sunt incluse în domeniul de aplicare a TFTP, ar trebui luat în considerare în timp util un sistem european complementar TFTP, astfel cum a sugerat și Comisia în Planul de acțiune al UE privind finanțarea terorismului (publicat la începutul lunii februarie 2016).

Deși Comisia a pus la dispoziție fonduri pentru a sprijini statele membre în elaborarea unor **programe de reabilitare**, atât în interiorul, cât și în exteriorul penitenciarelor, puține state membre au prezentat candidaturi pentru prima cerere de oferte în acest sens. Acestea se concentrează, în principal, pe metodologii de evaluare a riscurilor. O altă cerere de oferte, care ar putea fi în beneficiul statelor membre, va fi lansată de Comisie la mijlocul anului 2016.

În cele din urmă, **acțiunile de contracarare a propagandei teroriste s-au multiplicat** (de exemplu, prin activitatea desfășurată de EU IRU în cadrul Europol și prin măsurile de autoreglementare corespunzătoare ale furnizorilor de servicii internet). Sunt însă necesare mai multe eforturi pentru a crește volumul semnalărilor efectuate către platformele de comunicare socială.

ANEXĂ

Descrierea detaliată a activităţilor recente şi planificate referitoare la combaterea terorismului/extremismului violent

Cuprins

II. PREVENIREA RADICALIZĂRII ȘI OCROTIREA VALORILOR

III. COOPERAREA CU PARTENERII NOȘTRI INTERNAȚIONALI

I. ASIGURAREA SECURITĂȚII CETĂȚENILOR

1. PNR

La patru ani și jumătate după ce propunerea de directivă privind PNR a fost prezentată de către Comisie, la 4 decembrie 2015, Consiliul a aprobat textul de compromis convenit cu Parlamentul European referitor la o directivă privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor (PNR) pentru prevenirea, depistarea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor de terorism și a infracțiunilor grave. Comisia LIBE a aprobat textul la 10 decembrie 2015. Directiva va fi votată de Parlamentul European în vară, iar apoi va fi transmisă Consiliului spre adoptare. După adoptare, statele membre vor avea la dispoziție doi ani să asigure intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma acestei directive. **Statele membre ar trebui să accelereze punerea în aplicare la nivel național pentru a fi în măsură să respecte directiva cât mai curând posibil.**

În temeiul noii directive, transportatorii aerieni vor avea obligația de a furniza autorităților statelor membre datele PNR pentru zborurile care intră în sau ies din UE. De asemenea, directiva va permite statelor membre, dar nu le va obliga, să colecteze date PNR pentru (anumite) zboruri din interiorul UE. Fiecare stat membru va trebui să înființeze o așa-numită unitate de informații despre pasageri (UIP), care va primi datele PNR de la transportatorii aerieni. Comisia a sprijinit mai multe state membre în înființarea de UIP și este invitată să sprijine celelalte state membre.

2. Schimbul de informații și cooperarea operațională

Schimbul de informații a fost dezbătut în cadrul reuniunii informale a miniștrilor JAI din 25 ianuarie 2016 la Haga. La 1 martie 2016, președinția neerlandeză organizează o reuniune la nivel înalt privind combaterea călătoriilor în scopuri de terorism, referitoare la situația actuală în ceea ce privește depistarea și combaterea călătoriilor în scopuri de terorism, precum și schimbul de informații, în vederea identificării obstacolelor din calea schimbului eficient de informații și a unor propuneri de îmbunătățire.

– ***Europol***

La 1 ianuarie 2016, Europol a lansat **Centrul european de combatere a terorismului (ECTC).** Aceasta este o platformă prin care statele membre pot intensifica schimbul de informații și cooperarea operațională în ceea ce privește: monitorizarea și investigarea luptătorilor teroriști străini; traficul cu arme de foc ilegale; precum și finanțarea terorismului și identificarea unor direcții suplimentare de investigare. Statele membre pot utiliza întreaga gamă a capacităților Europol în domeniul criminalității organizate și al criminalității informatice. ECTC servește drept centru de informații pentru combaterea terorismului pentru autoritățile de aplicare a legii în statele membre ale UE și în afara acesteia și furnizează sprijin operațional, coordonare și expertiză pentru investigările desfășurate de statele membre, precum și o capacitate de sprijin strategic, inclusiv în ceea ce privește abordarea utilizării platformelor de comunicare socială în scopuri de radicalizare.

La 7 decembrie 2015, la solicitarea autorităților franceze, a fost înființat în cadrul Europol **Grupul operativ Fraternité** pentru a sprijini pe termen lung autoritățile cu atribuții de investigare respective. Misiunea generală a Grupului operativ Fraternité este de a sprijini investigațiile de combatere a terorismului în Europa în urma atacurilor teroriste care au avut loc la Paris la 13 noiembrie 2015. Primele activități de sprijinire a răspunsului din cadrul Europol au fost alocate unui număr de peste 60 de agenți. În prezent, 21 de agenți Europol lucrează în permanență pentru a sprijini în mod direct Grupul operativ Fraternité, care constituie un caz-„proiect” cu privire la modul în care ECTC ar putea fi utilizat în viitor. **Până în prezent**, nu au fost încă incluse în bugetul pentru exercițiul financiar 2016 **posturi suplimentare** pentru înființarea ECTC, nici, inclusiv, a EU IRU și FIU.net. În decembrie 2015, Europol a prezentat Comisiei Europene o propunere de resurse pentru ECTC.

Mai multe state membre, inclusiv Austria (sprijin pentru Grupul de lucru Dumas), Regatul Unit, Germania, Spania și Franța au numit personal suplimentar în cadrul birourilor lor de legătură ale Europol care sprijină activitățile de combatere a terorismului (echipa comună de legătură pentru un răspuns consolidat prin investigații transfrontaliere). Grupul operativ Fraternité, instituit pentru a sprijini investigările referitoare la atacurile de la Paris, este sprijinit în prezent de 4 experți naționali detașați din Franța (3) și Spania (1). Statele membre sunt invitate **să sporească și mai mult detașările de personal din domeniul combaterii terorismului** pentru a sprijini eforturile depuse de Centrul european de combatere a terorismului (ECTC) din cadrul Europol.

Statele membre au înregistrat progrese considerabile în ceea ce privește conectarea autorităților de combatere a terorismului la **configurația** specifică **de combatere a terorismului din cadrul SIENA**. În timp ce, la începutul lunii decembrie 2015, doar 15 state membre ale UE erau conectate, în prezent, 25 de state membre sunt conectate la domeniul SIENA de combatere a terorismului (se prevede că autoritățile de combatere a terorismului ale celorlalte trei state membre se vor alătura în curând). La sfârșitul lunii ianuarie 2016, au urmat șase părți terțe. Nivelul de securitate al SIENA va fi ridicat la „EU CONFIDENTIAL" în 2016 (acțiune planificată pentru cel de al treilea trimestru). Se preconizează că **rețeaua de comunicare a Grupului de lucru polițienesc pentru probleme de terorism (PWGT)**, la nivelul „EU Secret", va fi găzduită în viitor de Europol și va fi integrată acestuia, asigurând astfel o infrastructură de comunicare complementară și coerentă a autorităților de combatere a terorismului în întreaga UE.

Pe baza evaluării tehnice și juridice a Comisiei, Europol a început să acționeze în vederea punerii în aplicare a concluziilor Consiliului din 20 noiembrie 2015 „pentru a permite Europol **să compare sistematic bazele de date ale Europol cu SIS II"**, prin introducerea în SIS a unor căutări pe loturi. Europol și-a revizuit planul de lucru pentru 2016 pentru a îmbunătăți accesul la bazele de date de mari dimensiuni, inclusiv SIS II, VIS și EURODAC, precum și necesitatea de a aborda aspectele legate de interoperabilitatea sistemelor. În prezent, Europol efectuează controale manuale în SIS II, utilizarea sistemului fiind limitată (numai 741 de căutări în 2015, primul an de conectivitate a Europol la SIS II). În conformitate cu instrumentele juridice ale SIS II, Europol nu poate introduce alerte în SIS II și nu are acces la alerte în ceea ce privește persoanele dispărute sau refuzul intrării sau al șederii pe teritoriul unui stat membru. În plus, Europol nu poate transfera datele conținute în SIS II către vreun sistem informatic în scopul colectării și al prelucrării datelor cu care operează Europol sau care sunt utilizate în cadrul acestui, și nici nu poate descărca sau copia vreo parte din SIS II.

SIS II ar trebui să devină o sursă importantă de informații pentru a completa datele operative în materie penală existente în cadrul Europol. De exemplu, datele introduse în SIS II cu privire la o anumită persoană sau un anumit vehicul în temeiul articolului 36 din Decizia Consiliului privind SIS II („controale discrete") ar putea oferi Europol informații despre existența unui alt stat membru care investighează în prezent ținta respectivă. Posibilitatea ca Europol să verifice încrucișat informațiile obținute prin intermediul canalelor sale de comunicare (în special din statele membre care nu sunt membre ale SIS sau de la părți terțe) în raport cu informațiile disponibile în SIS II ar contribui la sprijinirea funcției Europol ca centru de informații al UE. În 2016, Europol intenționează să dezvolte capacitatea de a efectua căutări periodice pe loturi în SIS II. Acest lucru este deosebit de important din perspectiva efectuării unei verificări încrucișate a informațiilor primite de la țările care nu sunt membre ale spațiului Schengen.

Europol nu este încă conectat la **Sistemul de informații privind Vizele (VIS)** și nici la **Eurodac** (Europol intenționează să acceseze această bază de date prin intermediul punctului de acces național neerlandez). O anumită perioadă este necesară pentru a identifica modalitățile optime. În 2016, Europol va elabora o propunere pentru capacitățile de verificare încrucișată. Atât VIS, cât și Eurodac vor fi incluse în aceste considerații.

Contribuțiile statelor membre la instrumentele Europol, precum și utilizarea acestora au crescut puternic în 2015 comparativ cu 2014. Cu toate acestea, ele nu reflectă încă amploarea amenințării. De exemplu, punctul focal Călători include mai puțin de jumătate din numărul estimat de luptători teroriști străini europeni. Sunt necesare și alte îmbunătățiri.

Sistemul informațional Europol (EIS) – ca sistem de referință direct disponibil pentru toate statele membre – deține în prezent informații cu privire la peste 3 800 de luptători străini și asociați ai acestora, inclusiv date furnizate de părțile terțe (în principal Interpol). Având în vedere atacurile de la Paris din noiembrie 2015, numărul de subiecți legați de terorism a crescut în total, între timp, la peste 7 700 de persoane (mai precis, numărul subiecților este mai mult decât dublu ținând cont de faptul că existau 3 732 de subiecți legați de terorism la sfârșitul celui de al treilea trimestru al anului 2015). În prezent, există peste 4 300 de persoane asociate terorismului în EIS (inclusiv numărul sus-menționat al luptătorilor străini și al asociaților acestora). Căutările statelor membre ale UE în EIS au crescut cu 63 % din 2014 (367 922) în 2015 (598 652). În 2014, doar 18 LTS au fost introduși de către statele membre ale UE în EIS. La sfârșitul lunii ianuarie 2016, un total de 1 473 de LTS au fost introduși în EIS de către statele membre ale UE. Aceasta reprezintă o creștere semnificativă, dar tot nu reflectă încă în totalitate amploarea amenințării.

La **punctul focal Călători**, în prezent există 18 572 de entități-persoană. Cu aproape un an în urmă, existau doar 3 600. Din acest număr total (care include asociații etc.), există în prezent 4 714 de LTS verificați care călătoresc. Dintre acești 4 714 de LTS, statele membre ale UE au contribuit, până la sfârșitul anului 2015, cu 2 407 de LTS verificați și au raportat un număr suplimentar de 379 de LTS în 2016 (mai precis, în total, 2 786 de LTS). Aceasta reprezintă o creștere de 1 023 de LTS verificați de la ultimul raport al coordonatorului pentru lupta împotriva terorismului din noiembrie 2015. Situația actuală se bazează, până în prezent, pe un număr de peste 1 900 de contribuții diferite din partea statelor membre și a partenerilor asociați (cu un an în urmă, existau aproximativ 600 de contribuții). Cifrele pentru 2016 sugerează deja o creștere puternică în comparație cu aceeași perioadă a anului trecut. Cu toate acestea, ar trebui remarcat că peste 90 % din contribuțiile statelor membre ale UE în ceea ce privește LTS verificați la punctul focal Călători în 2015 provin de la doar 5 state membre.

Statele membre care nu contribuie încă sau care contribuie într-o măsură mult mai mică la punctul focal Călători și la alte puncte focale ale Europol sunt încurajate să își sporească contribuțiile.

În **punctul focal „Hidra”** (terorismul islamist) al fișierului de lucru pentru analiză privind terorismul al Europol, există în prezent peste 620 000 de entități-date, inclusiv 64 000 de entități-persoană (inclusiv suspecți, asociați etc.; o creștere cu peste 3 500 de entități-persoană în 2015) și peste 11 000 de entități-organizații și entități legate în rețele (cu peste 300 mai mult decât la începutul anului 2015). Aceste date sunt actualizate în permanență, în cooperare cu partenerii Europol și se bazează pe mai mult de 12 800 de contribuții aduse până în prezent în cadrul punctului focal Hydra (o creștere cu 12 % față de 2015). Statele membre aproape și-au dublat contribuțiile la punctul focal Hydra între 2014 și 2015 (o creștere de la 543 la 1 031), iar contribuția statelor membre la Hydra în ceea ce privește persoanele aproape s-a triplat între 2014 și 2015 (de la 1 589 la 4 398). **Este recomandabil ca statele membre să faciliteze asocierea Eurojust la punctul focal Hydra, astfel încât Eurojust să poată oferi un sprijin oportun și eficace investigărilor și urmăririlor penale din statele membre.**

– ***Prüm:***

Prin intermediul mecanismului de schimb de date Prüm (Decizia 2008/615/JHA a Consiliului din 23 iunie 2008), statele membre își permit acces reciproc la bazele de date biometrice criminalistice (ADN, amprente digitale), precum și la datele privind înmatricularea vehiculelor în scopul asigurării respectării legii și în scopuri de combatere a terorismului. În ianuarie 2016, 22 de state membre sunt operaționale în ceea ce privește datele referitoare la ADN (21 la sfârșitul lunii noiembrie 2015), 21 de state membre sunt operaționale în ceea ce privește datele dactiloscopice (de la 20) și 20 sunt operaționale în ceea ce privește datele referitoare la înmatricularea vehiculelor (față de 18 la sfârșitul lunii noiembrie 2015). S-a înregistrat o creștere considerabilă a numărului de conectări la Prüm între cele 22 de state membre de la reuniunea Consiliului JAI din decembrie 2015 (7 noi conectări pentru schimbul de date referitoare la ADN; 18 noi conectări pentru schimbul de date dactiloscopice). Cu toate acestea, patru state membre parte la mecanismul Prüm nu sunt deloc operaționale, iar majoritatea statelor membre nu valorifică încă pe deplin avantajele interconectivității totale în ceea ce privește cele trei tipuri de date. Acest fapt se datorează în principal problemelor tehnice sau organizaționale care trebuie soluționate la nivel național.

– ***Asigurarea interoperabilității bazelor de date relevante sub aspectul controalelor de securitate***

O primă discuție cu privire la interoperabilitatea bazelor de date ale UE a avut loc în cadrul COSI în perioada 2-3 martie 2016. Va fi important să se definească interoperabilitatea și nivelul de ambiție, ținând seama de amenințările crescute și de evoluțiile tehnologice. În contextul pachetului privind frontierele inteligente, care urmează a fi publicat la sfârșitul lunii martie, Comisia intenționează să prezinte o comunicare privind, în special, următorul aspect – modul în care se poate eficientiza consultarea sistemelor informatice privind consolidarea frontierelor și asigurarea respectării legii. Interoperabilitatea va fi, de asemenea, relevantă la actualizarea regulamentelor SIS II și Eurodac.

– ***Abordarea structurată și multilaterală a cooperării operaționale privind combaterea amenințărilor teroriste***

COSI a desfășurat o primă dezbatere în perioada 2-3 martie 2016 pentru a examina posibilitatea elaborării unei metodologii vizând o abordare structurată și multilaterală a cooperării operaționale privind combaterea amenințărilor teroriste.

– ***Actualizarea Deciziei-cadru privind combaterea terorismului***

La 2 decembrie 2015, Comisia a prezentat o propunere de directivă privind combaterea terorismului, care vizează actualizarea Deciziei-cadru 2002/475/JAI în vigoare. Propunerea de directivă introduce un cadru extins al incriminării, care include comportamentul infracțional legat de fenomenul luptătorilor teroriști străini, în conformitate cu cerințele Rezoluției Consiliului de Securitate al ONU 2178 (2014) și ale Protocolului adițional la Convenția Consiliului Europei (CoE) privind prevenirea terorismului, semnat în numele UE la 22 octombrie 2015. Transpunerea în legislația UE a dispozițiilor Protocolului va deschide calea către încheierea definitivă a Protocolului adițional la CoE în numele UE, sub rezerva aprobării de către Parlamentul European. În urma unor negocieri intense care s-au desfășurat în cadrul Grupului de lucru pentru dreptul penal material începând din ianuarie 2016, la 11 martie 2016 este înaintat Consiliului JAI un text de compromis, ca punct de pornire către o abordare generală. Acesta va permite Consiliului să înceapă negocierile cu Parlamentul European în contextul procedurii legislative ordinare, în vederea adoptării finale a proiectului de directivă.

Actualizarea Deciziei-cadru a Consiliului privind ECRIS

La 19 ianuarie 2016, Comisia a adoptat o propunere de modificare și de actualizare a Sistemului european de informații cu privire la cazierele judiciare (ECRIS), înființat în 2012. Propunerea vizează să faciliteze schimbul de informații extrase din cazierele judiciare ale cetățenilor din țări terțe aflați pe teritoriul UE. Aceasta va asigura utilizarea la potențial maxim a ECRIS, utilizat deja la scară largă pentru schimbul de informații extrase din cazierele judiciare ale cetățenilor UE. Se preconizează că în iunie 2016 va fi prezentată o abordare generală a Consiliului cu privire la propunerea de directivă.

– ***Eurojust***

Deși în 2015 s-a înregistrat o **creștere** semnificativă în comparație cu 2014 în ceea ce privește schimbul de informații și cooperarea operațională în cadrul Eurojust, **cifrele nu reflectă încă amploarea amenințării.**

Numărul de cazuri de terorism înregistrate la Eurojust în 2015 (41 de cazuri, dintre care 39 au fost cazuri operaționale, iar dintre acestea 18 au implicat LTS) a crescut considerabil față de 2014 (14 cazuri, dintre care 13 au fost cazuri operaționale, iar dintre acestea 3 au implicat LTS). În 2015, Eurojust a organizat primul său centru de coordonare (vizând LTS) și 15 reuniuni de coordonare privind cazurile operaționale de terorism (dintre care șase au vizat LTS). Agenția a continuat să furnizeze sprijin echipelor comune de anchetă (JIT) în cazurile de terorism: în 2014 au fost constituite două JIT, incluzând patru state membre participante, iar în 2015 au fost constituite trei JIT, cu șase state membre participante.

S-a înregistrat o creștere semnificativă a informațiilor transmise Eurojust care privesc urmăririle penale și condamnările, în temeiul Deciziei 2005/671/JAI a Consiliului. De exemplu, volumul informațiilor care privesc urmăririle penale în curs a crescut de mai mult de trei ori (în 2014 au fost înregistrate 30 de cazuri în care au fost transmise astfel de informații, în timp ce în 2015 numărul acestora a fost de 104). De asemenea, numărul de acțiuni în justiție încheiate cu privire la infracțiuni de terorism raportate către Eurojust a crescut (de la 180 în 2014 la 217 în 2015). Acțiunile în justiție încheiate în 2015 au vizat 513 persoane, dintre care 85 au fost femei. **Statele membre sunt invitate să intensifice în continuare schimbul de informații cu Eurojust în ceea ce privește infracțiunile de terorism și să transmită toate aceste informații în timp util și în mod regulat și sistematic.**

În conformitate cu Decizia 2005/671/JAI a Consiliului, schimbul de informații cu Eurojust trebuie să includă informații privind toate urmăririle penale și condamnările pentru infracțiuni de terorism, precum și informații privind circumstanțele specifice legate de aceste infracțiuni, legăturile cu alte cazuri relevante, cererile de asistență judiciară reciprocă și informații cu privire la executarea unor astfel de cereri. În acest mod, statele membre ar beneficia mai bine de pe urma capacităților Eurojust de a depista conexiuni între cazuri, precum și a eforturilor continue ale Eurojust de a centraliza și analiza provocările și cele mai bune practici în legătură cu urmărirea penală în cazul infracțiunilor de terorism partajate cu statele membre, în special prin intermediul Monitorului privind condamnarea pentru terorism (TCM) emis de Eurojust, precum și al contribuțiilor Eurojust la Raportul anual privind situația și tendințele terorismului în UE (TE-SAT). O nouă ediție a TCM va fi emisă la începutul lunii martie 2016. Contribuția Eurojust la raportul TE-SAT pentru 2016 au fost transmisă la sfârșitul lunii februarie 2016. Atât TCM, cât și TE-SAT au continuat să monitorizeze și evoluțiile din legislațiile naționale privind terorismul.

Eurojust a emis **cel de al treilea raport clasificat al său, intitulat „Luptătorii teroriști străini: viziunea Eurojust asupra fenomenului și a răspunsului în materie de justiție penală”** în noiembrie 2015. Acesta analizează diferite perspective naționale asupra reacției justiției penale la fenomenul LTS, precum și lecțiile învățate în urma investigărilor și urmăririlor penale care vizează LTS. Un rezumat al principalelor constatări din cadrul raportului menționat a fost aprobat de colegiu la 16 februarie și a fost emis sub formă de document Eurojust purtând mențiunea „Limited” la 16 februarie.

Cea de a 10-a reuniune a Forumului consultativ al procurorilor generali și directorilor parchetelor din statele membre, desfășurată la 11 decembrie 2015, a ajuns la concluzii (doc. 5930/16) cu privire la trei teme principale, inclusiv combaterea terorismului. La 25 noiembrie 2015, Eurojust a găzduit o reuniune dedicată instituirii unei rețele judiciare de combatere a criminalității informatice în cadrul căreia experții au convenit asupra necesității de a institui o astfel de rețea specializată beneficiind de sprijinul Eurojust.

ECTC ar trebui să coopereze îndeaproape cu Eurojust pentru a utiliza pe deplin instrumentele de coordonare ale Eurojust și experiența sa îndelungată în administrarea dosarelor, precum și rețeaua de corespondenți naționali pentru Eurojust axată pe probleme de terorism, desemnați în statele membre, Norvegia, Elveția și SUA.

3. Controalele la frontierele externe

– ***Revizuirea specifică a Codului frontierelor Schengen***

În conformitate cu mandatele acordate de Consiliul JAI în noiembrie 2015 și de către Consiliul European în decembrie 2015, grupul de lucru relevant al Consiliului și consilierii JAI desfășoară o examinare cu prioritate a propunerii Comisiei privind o **modificare specifică a Codului frontierelor Schengen (prezentată la 15 decembrie 2015)**.

Principalul aspect urmărit de propunerea în cauză este să introducă **obligativitatea controalelor sistematice la frontierele externe terestre, maritime și aeriene** în ceea ce privește cetățenii Uniunii și alte persoane care beneficiază de dreptul la liberă circulație, care ar urma să fie verificați în mod sistematic prin confruntarea cu baze de date relevante. Verificările sistematice ale cetățenilor Uniunii în bazele de date sunt realizate printr-un sistem de tip rezultat pozitiv/negativ („hit/no hit”), bazele de date fiind utilizate în așa fel încât drepturile privind datele cu caracter personal să fie afectate doar într-o măsură foarte limitată, justificată prin obiectivele de securitate. Consiliul JAI a convenit asupra abordării generale a textului de compromis al Președinției în cadrul reuniunii sale din 25 februarie 2016.

– ***Un temei juridic solid pentru contribuția Frontex la lupta împotriva terorismului și a criminalității organizate și pentru accesul la bazele de date relevante***

La 15 decembrie 2015, Comisia a prezentat propunerea de regulament privind Paza europeană de frontieră și de coastă (ale cărei obiective pot fi înțelese a consta în consolidarea semnificativă a mandatului Frontex și redenumirea agenției). Proiectul, care este dezbătut în prezent în cadrul Consiliului, include dispoziții care să permită agenției să acopere aspecte ale criminalității transfrontaliere și ale terorismului la realizarea analizei riscurilor, prin asigurarea posibilității de a prelucra datele cu caracter personal ale persoanelor suspectate a fi implicate în acte de terorism și prin prevederea cooperării agenției cu alte agenții ale Uniunii și organizații internaționale în ceea ce privește prevenirea criminalității transfrontaliere și a terorismului. În ceea ce privește accesul la bazele de date naționale și la cele europene, proiectul de regulament prevede obligația statelor membre de a permite accesul membrilor echipelor europene de pază de frontieră și de coastă la aceste baze de date. În expunerea de motive, Comisia a declarat că va examina posibilitatea de a acorda agenției accesul la bazele de date europene, cum ar fi SIS, și va avea în vedere prezentarea de propuneri de modificare a actelor juridice, dacă este cazul, care reglementează aceste baze de date.

– ***Alimentarea cu date și utilizarea sistemului SIS II***

Utilizarea eficientă a Sistemului de informații Schengen II (SIS II) include **schimbul sistematic al tuturor datelor relevante în conformitate cu articolul 36 alineatele (2) și (3)**, precum și asigurarea unor standarde de calitate a datelor. A existat o creștere semnificativă a utilizării alertelor și rezultatelor pozitive din SIS în temeiul articolului 36 alineatele (2) și (3) în cursul ultimelor 12 luni și mai mult de jumătate dintre statele membre ale UE au făcut uz de mecanismul de raportare imediată.

	31 decembrie 2014	31 decembrie 2015
Numărul de alerte privind persoanele care trebuie să facă obiectul unor controale discrete sau specifice [articolul 36 alineatul (2)]	44 669 de alerte	61 575 de alerte
Numărul de alerte privind persoanele care trebuie să facă obiectul unor controale discrete sau specifice în scopuri legate de securitatea națională [articolul 36 alineatul (3)]	1 859 de alerte	7 945 de alerte
Numărul de alerte privind persoanele care trebuie să facă obiectul unor controale discrete sau specifice în temeiul articolului 36 alineatele (2) și (3) cu obligativitatea raportării imediate	- Această funcționalitate a fost implementată în februarie 2015.	5 189 de alerte (introduse de 21 state membre ale UE)

Frecvența utilizării SIS II variază foarte mult între statele membre, iar acestea aplică standarde diferite în ceea ce privește utilizarea SIS II în lupta împotriva terorismului (a se vedea documentul 5722/16 EU RESTRICTED). În plus, **nu este posibil să se determine numărul de alerte care vizează LTS/teroriști.** LTS/teroriștii pot să apară și la alte categorii de alerte, precum alertele privind arestarea sau refuzul intrării. Dificultățile includ: normele privind compatibilitatea între alerte, care exclud posibilitatea creării de alerte prevăzute la articole diferite pentru aceeași persoană (de exemplu la articolul 26 – în cazul în care a fost emis un mandat european de arestare pentru un LTS – și la articolul 36 din SIS II); lipsa uniformității în utilizarea SIS II de către statele membre în ceea ce privește LTS; lipsa informațiilor relevante referitoare la anumite alerte; dificultăți în ceea ce privește reținerea persoanelor la fața locului în cazul unui control discret; lipsa unor proceduri în cazul unui rezultat pozitiv cu privire la o persoană cu documente de călătorie care nu sunt valabile și lipsa unor practici sistematice de introducere a tuturor LTS în SIS II de către toate statele membre.

Printre sugestiile statelor membre se numără instituirea unei alerte specifice pentru luptătorii străini/terorism, norme mai uniforme pentru crearea alertelor în temeiul articolului 36 privind LTS, analiza informațiilor legate de SIS II în cadrul Europol.

Comisia ar trebui invitată (a) să monitorizeze aspecte precum standardele comune de calitate a datelor pentru alerte pe baza discuțiilor din cadrul Comitetului SIS/VIS, al Grupului de lucru pentru chestiuni Schengen (SIS/SIRENE), precum și al reuniunii Grupului de lucru pentru probleme de terorism (TWP), care va fi organizată la data de 8 martie 2016 cu participarea experților SIS/SIRENE, **și (b) să faciliteze orientări practice pentru statele membre.**

Printre soluții s-ar putea număra introducerea unui nou articol specific în SIS II pentru infracțiuni de terorism sau ajungerea la un acord privind utilizarea unui articol existent pentru infracțiunile de terorism pentru a face distincția între alertele de terorism și cele legate de alte infracțiuni. Împreună cu instituirea unor criterii și standarde comune pentru introducerea alertelor privind LTS, inclusiv cu instituirea posibilă a unui nou formular, acest lucru ar permite o utilizare mai uniformă a SIS II în ceea ce privește LTS și alte persoane suspectate de terorism. Pe baza acestor standarde, formarea (în special pentru utilizatorii finali) va fi importantă și ar trebui organizată de către toate statele membre, cu sprijinul CEPOL. Comisia ar trebui invitată să elaboreze aceste standarde și să le prezinte împreună cu raportul/studiul său privind punerea în aplicare a SIS II, care este preconizat pentru aprilie 2016. În plus, având în vedere noile propuneri legislative pentru SIS II care sunt preconizate până la sfârșitul anului 2016, **ar trebui să fie instituită o abordare comună uniformă în ceea ce privește crearea de alerte și conținutul acestora.**

– ***Datele biometrice în cadrul SIS II***

Deși sistemul SIS II stochează 90 000 de amprente, nu există **încă nicio posibilitate de căutare**. Accesul la fotografii și amprentele digitale este posibil numai pentru a confirma o identitate în caz de îndoială [articolul 22 litera (b) din ambele instrumente juridice pertinente ale SIS II[1]]. Instrumentele juridice actuale permit deja utilizarea amprentelor digitale, ca element biometric de identificare, în vederea identificării unei persoane (funcția de căutare biometrică pentru amprente digitale), de îndată ce acest lucru va deveni posibil din punct de vedere tehnic. Comisia a prezentat un raport privind tehnologia implicată, la 29 februarie 2016, și are obligația de a consulta Parlamentul European [articolul 22 litera (c)[2]].

---

1 Regulamentul (CE) nr. 1987/2006 privind instituirea, funcționarea și utilizarea Sistemului de informații Schengen din a doua generație, JO L 381, 28.12.2006, p. 4 și Decizia 2007/533/JAI privind înființarea, funcționarea și utilizarea Sistemului de informații Schengen de a doua generație, JO L 205, 7.8.2007, p. 63.

– ***Utilizarea bazelor de date ale Interpolului***

Prin concluziile Consiliului din 20 noiembrie s-a impus asigurarea unei conexiuni electronice la bazele de date relevante ale Interpolului la toate punctele de trecere a frontierelor externe și verificarea automată a documentelor de călătorie până în martie 2016. Cu toate acestea, **cel puțin două state membre încă nu au asigurat conexiunea electronică la instrumentele Interpolului la toate punctele de trecere a frontierelor lor externe** (aeriene, terestre, maritime). Mai multe state membre continuă să realizeze manual actualizarea bazei de date privind documentele de călătorie furate și pierdute (SLTD), ceea ce duce la întârzieri în actualizare și crește consumul de resurse umane, dacă actualizarea este realizată în mod sistematic. O serie de state membre nu efectuează încă verificarea automată a bazei de date privind SLTD.

Numărul de căutări în bazele de date privind SLTD ale tuturor statelor membre a crescut de la 280 749 717 în 2014 la 360 359 191 în 2015. Cu toate acestea, calitatea datelor constituie tot mai mult un motiv de preocupare și ar trebui să fie îmbunătățită suplimentar de către statele membre, cu sprijinul Secretariatului general al Interpolului (de exemplu, prin anularea fiecărui document de călătorie pierdut sau furat de către statul membru care a eliberat pașaportul). În plus, este necesară **sensibilizarea publicului** pentru a demonstra că un pașaport pierdut sau furat poate fi utilizat de infractori sau teroriști, inclusiv de LTS, pentru a călători sub o identitate falsă pe teritoriul UE. Comisia ar trebui invitată să sprijine eforturile statelor membre pentru asigurarea calității datelor și promovarea sensibilizării publicului, în strânsă cooperare cu Interpol.

– ***Implementarea indicatorilor comuni de risc (CRI)***

Planurile operaționale ale operațiunilor comune respective coordonate de Frontex au fost modificate și conțin instrucțiuni pentru identificarea LTS prin verificări încrucișate cu bazele de date relevante, utilizându-se CRI. Acestea impun semnalarea unor potențiali subiecți de interes în vederea unei verificări detaliate în linia a doua și, dacă este necesar, prevăd semnalarea mai departe, către serviciile naționale de informații. Astfel de cazuri ar trebui să fie, de asemenea, raportate către Frontex, împreună cu informații privind modul în care persoana suspectată a corespuns CRI sau a prezentat noi indicatori, care ar putea necesita difuzarea mai departe.

Conform solicitării Comisiei și Consiliului, Frontex sprijină statele membre în punerea în aplicare a CRI în toate operațiunile care se desfășoară în puncte de trecere a frontierei (PTF). Frontex a inclus acest obiectiv operațional și raportarea aferentă ca o activitate distinctă, în cadrul tuturor operațiunilor terestre și aeriene care se desfășoară în PTF.

Operațiunile coordonate de Frontex în PTF la frontierele maritime urmează să fie planificate ulterior, în cursul anului 2016. Rezultatele raportării cu privire la depistarea călătoriilor suspecte ale LTS sunt centralizate în Unitatea de analiză a riscurilor și, prin urmare, separate de rezultatele raportării operaționale periodice.

Frontex a primit CRI și popularizează, de asemenea, manualul privind operaționalizarea indicatorilor comuni de risc, în rândul agenților invitați și al agenților detașați invitați, înainte de implicarea acestora în operațiunile comune. Manualul va fi actualizat cu informațiile puse la dispoziție de Europol și cele colectate în timpul operațiunilor comune coordonate de Frontex.

Intrarea în vigoare a modificării specifice a Codului frontierelor Schengen va influența utilizarea CRI. Conform propunerii, regula pentru toți călătorii care traversează frontierele externe (resortisanții țărilor terțe și cetățenii UE) va impune verificarea sistematică prin confruntarea cu bazele de date relevante, sub rezerva derogărilor privind frontierele terestre și maritime și a trecerii perioadei de tranziție de 6 luni de la intrarea în vigoare a regulamentului în cazul frontierelor aeriene. CRI vor rămâne relevanți pentru punctele de trecere a frontierei care fac obiectul unor derogări/care beneficiază de perioada de tranziție menționată.

– ***Punerea în aplicare a aspectelor referitoare la securitate aferente hotspoturilor/Frontex***

La 10 februarie 2015, Comisia a publicat o comunicare cuprinzătoare[2] privind instituirea hotspoturilor în Italia și în Grecia și a formulat recomandări.

Obiectivul urmărit este prelevarea amprentelor digitale și a controlului pentru toți migranții care sosesc în hotspoturi. Se depun eforturi pentru a rezolva principalele probleme legate de lipsa infrastructurii (de exemplu a conexiunilor la internet de mare viteză care sunt necesare pentru a realiza operațiuni de încărcare și control în raport cu toate bazele de date sau a infrastructurilor și serviciilor necesare), precum și de lipsa resurselor umane (de exemplu a coordonatorilor) din partea administrației țării-gazdă în hotspoturi. Procentul de prelevare a amprentelor digitale a crescut, însă amprentele digitale încă nu sunt în mod sistematic încărcate și controlate prin confruntare cu toate bazele de date.

Situația actuală din **Italia** în materie de combatere a terorismului în ceea ce privește punerea în aplicare a abordării-hotspot:

- Frontex a adaptat în beneficiul Italiei un pachet de sprijin în materie de identificare, înregistrare, control al documentelor, interogare și returnare (cu detașarea a 25 de agenți Frontex).

[2] COM(2016) 85 final: „Stadiul de realizare a acțiunilor prioritare din cadrul Agendei europene privind migrația”, 10.2.2016.

- Ratele de prelevare a amprentelor digitale raportate de autoritățile italiene, OIM și Frontex sunt de aproape 100 % pentru debarcările recente în hotspoturile operaționale (87 % per total până în ianuarie 2016)[3].
- Amprentele digitale sunt verificate pe baza AFIS existent la nivel național și transmise sistemului central Eurodac.
- Frontex sprijină controlul documentelor în timpul procedurii de identificare și, în cazul în care există îndoieli, agenții Frontex transmit respectivele documente suspecte autorităților italiene, care efectuează un control aprofundat.
- Activitățile de interogare sunt bine puse în aplicare și integrate în Italia și sunt utilizate în scopurile analizei riscurilor și pentru prelucrarea suplimentară în vederea transmiterii către Europol.

Cooperarea cu Europol este desfășurată de autoritățile italiene prin intermediul unității naționale a Europolului, întrucât Frontex, în calitatea sa de al treilea partener operațional, nu face parte din comunitatea de utilizatori a EIS. Cooperarea directă cu Interpol nu a fost încă instituită în hotspoturi.

Printre provocări se numără capacitatea limitată a hotspoturilor, care limitează perioada de timp disponibilă pentru realizarea integrală a identificării, a înscrierii și a controalelor de securitate. Ar trebui avută în vedere detașarea de **experți suplimentari din statele membre pentru a permite verificări încrucișate sistematice.** Este în curs de desfășurare planificarea pentru instituirea unei echipe mobile de tip hotspot, care să acopere alte porturi de debarcare.

Situația actuală din **Grecia** în materie de combatere a terorismului în ceea ce privește punerea în aplicare a abordării-hotspot:

- În prezent, doar 2 din cele 5 hotspoturi planificate sunt pe deplin operaționale (Lesbos și Chios).
- Amprentele digitale încă nu sunt verificate în totalitate prin confruntare cu Eurodac.
- Cererea de înregistrare care este instalată în stațiile de lucru pentru amprentele digitale a fost adaptată pentru ca utilizatorii finali să poată utiliza opțiunea de căutare în bazele de date privind SLTD ale Interpolului și ale SIS II, în plus față de baza de date națională printr-un singur clic, pornind de la numele furnizat.
- **În mai multe hotspoturi încă nu au fost instituite controale de securitate.**

Cooperarea generală cu Europol este realizată de autoritățile elene prin intermediul unității naționale a Europolului.

[3] Anexa 3 la Comunicarea COM(2016) 85 final a Comisiei, la 10 februarie 2016.

– ***Gestionarea crizei migrației prin intermediul IPCR – Securitatea și hotspoturile***

De la activarea deplină a mecanismului integrat al UE pentru un răspuns politic la crize (IPCR) la 9 noiembrie 2015, Președinția a prezidat o serie de mese rotunde pe tema IPCR în cadrul cărora au fost examinate principalele deficiențe și posibile soluții la actuala criză a migrației și a refugiaților. Au fost elaborate propuneri în sprijinul procesului decizional al Consiliului.

Sunt organizate reuniuni în jurul unor teme centrale, inclusiv a hotspoturilor. Crearea și funcționarea corespunzătoare a hotspoturilor, inclusiv a controalelor de securitate, au constituit o temă prioritară pentru Președinție. La 18 noiembrie 2015 și la 3 martie 2016 au avut loc mese rotunde dedicate IPCR, în prezența în special a Italiei, a Greciei, a Europolului și a agenției Frontex. S-a ajuns la o înțelegere comună privind necesitatea de a concentra securitatea în hotspoturi, ca măsură de anticipare, de a aborda lacunele cu care se confruntă stațiile Eurodac disponibile pentru a asigura corectitudinea înregistrărilor și a prelevărilor de amprente digitale, de a facilita detașarea de agenți de legătură naționali în hotspoturi pentru a lucra cu Frontex și Europol, precum și de a asigura efectuarea unor controale sistematice prin confruntarea cu mai multe baze de date (SIS II, EIS, sistemul național de poliție, VIS și SLTD), completate, după caz, de alte instrumente, cum ar fi Prüm și FADO[4]. Președinția a propus elaborarea rapidă a unei soluții care să permită schimbul de amprente digitale între statele membre și accelerarea finalizării acordului dintre Frontex și Europol privind schimbul de date (obiectiv realizat între timp).

Se depun eforturi pentru a se aborda problema **documentelor falsificate**, în special prin elaborarea de către Grecia a noului document de identificare temporară cu elemente de siguranță optimizate și prin detașarea în Italia și Grecia de agenți cu cunoștințe avansate în domeniul documentelor. Este de remarcat exemplul echipei de sprijin la frontieră desfășurate de Țările de Jos, care a fost integrată în operațiunile coordonate de Frontex pentru o perioadă de șase luni. Aceasta este alcătuită sub forma unei echipe multidisciplinare complet echipate de 45 de persoane (poliția maritimă, poliția militară, paza de coastă, experți în domeniul documentelor etc.) capabile să abordeze toate aspectele securității frontierelor și a început să pună în aplicare controalele de securitate de bază.

[4] FADO (Documente False și Autentice Online) este un sistem clasificat cu acces restrâns, destinat schimbului de informații dintre experții în documente cu privire la documentele de călătorie și de identitate, instituit în temeiul Acțiunii comune 98/700/JAI a Consiliului. O parte din informațiile privind documentele autentice conținute de FADO sunt puse la dispoziția publicului prin sistemul PRADO. PRADO conține descrieri tehnice, inclusiv descrieri privind cele mai importante elemente de securitate, ale documentelor de călătorie și de identitate. Aceste informații sunt disponibile pe site-ul internet al Consiliului Uniunii Europene.

– ***Cooperarea*** **Frontex-Europol-Eurojust/controalele de securitate privind migranții**

S-au înregistrat evoluții semnificative în ceea ce privește cooperarea operațională dintre Frontex și Europol. La 4 decembrie 2015 a fost semnat un nou **acord operațional** între agenții cu scopul de a spori cooperarea în combaterea activităților infracționale transfrontaliere prin schimbul de informații, inclusiv de date cu caracter personal privind infractori suspectați, și prin planificarea în comun a activităților operaționale. La 17 decembrie 2015, Consiliul de administrație al Frontex a adoptat măsuri de punere în aplicare pentru prelucrarea datelor cu caracter personal care definesc condițiile în care Frontex poate prelucra datele cu caracter personal colectate de statele membre în cursul sau în contextul operațiunilor comune ale Frontex, ale unor intervenții rapide și ale unor proiecte-pilot. În 2016, Frontex a lansat un exercițiu-pilot pentru prelucrarea datelor cu caracter personal și transmiterea acestora către Europol. În prezent se desfășoară un proiect-pilot în cadrul operațiunii comune Triton vizând stabilirea modalităților detaliate de funcționare a sistemului PeDRA, care va gestiona datele cu caracter personal. Ulterior, AEPD va trebui să își dea acordul final înainte ca schimbul de date cu caracter personal între Europol și Frontex să poată deveni sistematic.

Este important ca informațiile obținute de către Frontex să poată fi partajate nu numai cu Europol, ci și cu autoritățile naționale competente ale statelor membre. Cu toate acestea, în conformitate cu dispozițiile articolului 11c din regulamentul actual, acest lucru nu este posibil. Frontex nu poate primi sau utiliza date cu caracter personal provenind din țări terțe în legătură cu infracțiuni și terorism. Frontex nu are încă acces la **SIS II**. Un astfel de **acces ar fi important pentru analiza riscurilor și pentru depistarea călătoriilor suspecte, precum și pentru introducerea de informații**, în special în ceea ce privește activitățile operaționale din cadrul hotspoturilor și din zona Balcanilor de Vest. De asemenea, Frontex ar trebui să aibă acces și la baza de date privind frontierele inteligente în viitor.

Pentru a sprijini reacția UE la criza migrației, au fost detașați agenți ai **Europolului** pe baza unui sistem de rotație, în spațiile puse la dispoziție de Frontex în cadrul birourilor Grupului operativ regional al UE (UE RTF) situate în Catania (Italia) și în Pireu (Grecia), care să permită Frontex și Europol să coordoneze sprijinul pentru statele membre din prima linie și să utilizeze în mod optim informațiile relevante colectate în hotspoturi.

Procurori naționali din Italia și Grecia au fost desemnați ca puncte de contact **Eurojust** pentru a-și oferi sprijinul în cadrul hotspoturilor și pentru a canaliza informațiile și cazurile relevante către birourile naționale ale Eurojust pentru monitorizarea judiciară și coordonarea la nivelul UE.

4. Arme de foc și explozivi

La 8 aprilie 2016, va intra în vigoare regulamentul de punere în aplicare privind standardele minime comune pentru dezactivarea armelor de foc. Consiliul și Comisia ar trebui să fie invitați să monitorizeze intrarea în vigoare și să se asigure că va fi respectat termenul-limită. Pe baza propunerii prezentate de către Comisie la 18 noiembrie 2015 vizând actualizarea Directivei 91/477 din 18 iunie 1991 privind armele de foc, în cadrul Consiliului se desfășoară în prezent dezbateri în vederea ajungerii la o abordare comună.

La 2 decembrie 2015, Comisia a publicat un **plan de acțiune al UE împotriva traficului și utilizării ilegale de arme de foc și explozivi**. Planul de acțiune va sprijini pachetul legislativ prin intermediul unui manual pentru localizarea și urmărirea armelor de foc ilegale, prin posibila interzicere a plăților în numerar în contextul vânzării sau achiziționării de arme de foc și muniție de către persoane fizice și prin evaluarea modalităților de funcționare a unui sistem de schimb de informații privind circulația armelor de foc în interiorul UE. Planul de acțiune a solicitat, de asemenea, aplicarea deplină a regulamentului privind precursorii de explozivi și revizuirea în 2016 a acestuia, precum și o mai bună utilizare a instrumentelor existente și elaborarea de metode de depistare inovatoare pentru a aborda amenințările privind explozivii. Comisia sprijină inițiativele din cadrul planului de acțiune prin intermediul Fondului pentru securitate internă.

Rămâne esențială cooperarea operațională în abordarea problemei armelor de foc prin intermediul Europol în cadrul **ciclului de politici ale UE privind criminalitatea gravă și organizată**, în special în cadrul planului operațional de acțiune privind armele de foc. În cursul anului 2015, numărul de state membre participante la prioritatea reprezentată de armele de foc în cadrul ciclului de politici ale UE a crescut de la 13 la 20. Este semnificativă utilizarea sporită a **punctului focal „Arme de foc”**. De la inițierea punctului focal „Arme de foc” în ianuarie 2014, acesta a primit, până în prezent, peste 3 500 de contribuții referitoare la aproximativ 663 de cazuri de investigație, care au implicat peste 42 000 de arme de foc, peste 29 560 de persoane și aproximativ 3 340 de întreprinderi (suspecte). Punctul focal „Arme de foc” a primit 2 072 de contribuții în 2015, reprezentând 59 % din totalul contribuțiilor primite (3 507), ceea ce reprezintă o creștere de 51 % față de 2014 (de la 1 370 în 2014 la 2 072 la sfârșitul anului 2015, totalul ridicându-se la 3 442 la sfârșitul anului 2015, iar în prezent la 3 507 contribuții).

Frontex și-a intensificat implicarea în șase acțiuni operaționale, cu accent special pe Balcanii de Vest și joacă un rol important în combaterea traficului cu arme de foc la frontierele externe ale UE. Serviciile de fuziune EUROSUR au fost puse la dispoziția liderilor acțiunii EMPACT, cu scopul de a facilita lupta împotriva traficului transfrontalier de arme de foc. A fost inițiată faza de testare pentru noii indicatori în materie de infracțiuni privind armele de foc pentru țările din Balcanii de Vest în cadrul rețelei regionale de analiză a riscurilor în Balcanii de Vest, gestionată de Frontex. Aceasta vizează colectarea de date referitoare la depistarea armelor de foc ilegale la frontiere. După faza pilot, se va realiza o evaluare în a doua jumătate a anului 2016 în vederea unei posibile consolidări a noului model de schimb de date, care va contribui la adaptarea îmbunătățită a răspunsului operațional. Frontex a participat la „Zilele acțiunii comune", organizate în cadrul operațiunii Blue Amber din 2015, având drept scop combaterea traficului cu arme de foc și va continua să sprijine „Zilele acțiunii comune" în 2016 prin intermediul unor operațiuni comune cu scopuri multiple, în special în zona Balcanilor de Vest.

COSI a convenit să genereze o prezentare generală a tuturor acțiunilor cu privire la armele de foc ilegale.

5. Servicii de securitate

Sub conducerea președinției olandeze, Grupul de Combatere a Terorismului (CTG), pentru a intensifica suplimentar cooperarea serviciilor de securitate în afara contextului UE, depune eforturi în sensul consolidării schimburilor multilaterale în timp real și intenționează să lanseze, până la jumătatea anului 2016, o nouă platformă pentru a facilita această consolidare. Președintele CTG a informat Consiliul informal JAI din 25 ianuarie 2016 cu privire la măsurile planificate.

Pe lângă măsurile substanțiale de cooperare deja întreprinse de statele membre, la 1 februarie 2016 a avut loc la Paris o reuniune a autorităților publice europene[5], la inițiativa coordonatorului național francez al serviciilor de informații, sub egida ministrului de interne, Bernard Cazeneuve, cu participarea CTC UE.

[5] Austria, Belgia, Danemarca, Republica Federală Germania, Franța, Italia, Irlanda, Țările de Jos, Norvegia, Polonia, Spania, Suedia, Regatul Unit.

6. Combaterea finanțării terorismului

La 2 februarie 2016, Comisia a emis un **plan de acțiune** în vederea consolidării luptei împotriva finanțării terorismului, cuprinzând un total de 20 de măsuri care trebuie adoptate, inclusiv propuneri de acte legislative și măsuri fără caracter legislativ. La 12 februarie 2016, **Consiliul ECOFIN a adoptat concluzii** în care salută planul de acțiune, în special în ceea ce privește modificările la directiva privind combaterea spălării banilor și accelerarea punerii în aplicare a măsurilor de înghețare ale Organizației Națiunilor Unite. Statele membre au fost invitate să accelereze transpunerea directivei privind combaterea spălării banilor. Consiliul a solicitat înființarea unei platforme a UE vizând persoanele și entitățile cu privire la care anumite state membre au impus, în conformitate cu legislația lor națională, înghețări de active pe motive de terorism.

Cea de a patra **Directivă în domeniul combaterii spălării banilor**, adoptată la 20 mai 2015, trebuie să fie pusă în aplicare în mod legal la nivel național până la sfârșitul lui 2016, cel târziu. Comisia va prezenta o propunere legislativă de modificare a celei de a 4-a Directive în domeniul combaterii spălării banilor în ceea ce privește: măsurile armonizate legate de obligația de diligență consolidată și/sau posibile contramăsuri în ceea ce privește țări terțe cu grad înalt de risc, platformele de schimb pentru monedele virtuale, instrumentele preplătite, accesul unităților de informații financiare (FIU) și al altor autorități competente la registrele centralizate ale băncilor și ale conturilor de plăți sau la sistemele electronice de extragere a datelor, precum și îmbunătățirea accesului FIU la informații și a schimbului de informații între acestea. Comisia a anunțat, de asemenea, că va prezenta în curând un plan de acțiune al UE pentru a combate fluxurile financiare ilegale legate de traficul cu specii sălbatice de faună și floră.

La 17 decembrie 2015 a fost adoptată **Rezoluția 2253 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite** pentru a consolida lupta împotriva finanțării terorismului, în special împotriva Daesh. Acesta încurajează intensificarea implicării în cadrul sectorului privat. Statele membre și Europol ar trebui să își consolideze în continuare cooperarea cu sectorul privat în vederea combaterii în mod eficient a finanțării terorismului la nivel operațional.

– ***TFTP UE-SUA***

De la intrarea sa în vigoare, în 2010, și până în prezent, TFTP a furnizat peste 16 700 de piste de informații. În perioada ianuarie 2015-sfârșitul lunii ianuarie 2016, autoritățile SUA au furnizat 50 de contribuții, iar statele membre și Europol au transmis 160 de cereri, generând un total de peste 9 400 de piste de informații cu relevanță pentru 28 de state membre. Aceasta include aproximativ 100 de schimburi în cadrul TFTP în ceea ce privește deplasările luptătorilor (Siria/Irak/ISIL), care au condus la peste 2 900 de piste specifice acestui fenomen (relevante pentru 27 de state membre). TFTP a sprijinit, de asemenea, investigarea atacurilor teroriste din noiembrie 2015, generând aproximativ 800 de piste. Din perspectivă generală, TFTP s-a dovedit a fi un instrument valoros în investigațiile din domeniul combaterii terorismului: acesta consolidează capacitatea de a identifica rețelele teroriste, completând adesea elementele lipsă din dosarele de investigații.

Articolul 4 din Acordul UE-SUA TFTP exclude datele privind tranzacțiile financiare din cadrul zonei unice de plăți în euro (SEPA) din domeniul de aplicare al TFTP (tranzacții financiare exprimate în euro din toate statele membre ale UE, plus Islanda, Norvegia, Liechtenstein, Elveția, Monaco și San Marino). Evaluarea impactului din 2013 a concluzionat că un sistem de localizare în cadrul SEPA nu constituie o măsură proporțională și are o valoare adăugată limitată.

Începând din februarie 2014, toate țările din zona euro au trebuit să înlocuiască toate transferurile de credit și plățile prin debitare directă în euro cu tranzacții legate de SEPA în cadrul zonei euro. Exonerările tranzitorii din statele membre ale UE au încetat în luna februarie 2016. Se preconizează că, până la sfârșitul lunii octombrie 2016, toate țările SEPA din afara UE se vor conforma cadrului SEPA. În acest context, TFTP nu furnizează un instrument pentru a identifica activitățile teroriste (de finanțare a terorismului) în interiorul și în toate țările SEPA pentru tranzacțiile SEPA care sunt excluse din domeniul de aplicare al articolului 4 din Acordul TFTP UE-SUA.

Aceasta implică, în special, un deficit de informații în identificarea informațiilor contextuale privind luptătorii teroriști străini și complicii acestora din țările SEPA, diminuând astfel posibilitățile de a depista și întrerupe rețelele teroriste (de sprijin al terorismului), inclusiv activitățile de finanțare asociate. Integrarea rețelei unităților de informații financiare (FIU) în Europol în 2016 nu va acoperi deficitul de informații, dat fiind că abordarea TFTP nu face parte din metodele de lucru din cadrul rețelei FIU. Planul de acțiune al UE privind consolidarea luptei împotriva finanțării terorismului, elaborat de Comisie și publicat la 2 februarie 2016, menționează intenția Comisiei de a explora necesitatea unui sistem complementar Acordului TFTP UE-SUA până în ultimul trimestru al anului 2016.

– ***FIU.NET***

FIU.NET a fost integrat în Europol (ECTC) la 1 ianuarie 2016. În prezent, Europol găzduiește platforma, dar nu există nicio interconectare între FIU.net și bazele de date ale Europol. FIU.NET le oferă FIU naționale posibilitatea de a comunica și a verifica încrucișat datele „de la FIU la FIU” în timp real. În 2016, se pune accentul pe finalizarea procesului de integrare a FIU.NET în cadrul Europol în ceea ce privește guvernanța și tehnologia. În acest context, este important să se păstreze caracteristicile și tehnologia bazei de date Match3.

7. Directiva privind securitatea rețelelor și a informației (NIS)

La 7 decembrie 2015, președinția luxemburgheză a ajuns la un acord informal cu Parlamentul European cu privire la normele comune de consolidare a securității rețelelor și a informației în întreaga UE. Noua directivă va stabili obligațiile în materie de securitate cibernetică care le revin operatorilor de servicii esențiale și furnizorilor de servicii digitale. Operatorilor respectivi li se va impune să ia măsuri pentru a gestiona riscurile cibernetice și pentru a raporta incidentele de securitate majore, dar cele două categorii vor face obiectul unor regimuri diferite. În lunile care urmează, președinția neerlandeză intenționează să organizeze reuniuni legate de instituirea rețelei CSIRT (o rețea de cooperare operațională).

8. Probele electronice

Canalele de comunicare pe internet și diversele platforme de comunicare socială, inclusiv tehnologiile bazate pe criptare, reprezintă moduri de operare utilizate pe scară largă în scopuri teroriste. Președinția luxemburgheză a lansat o amplă dezbatere de orientare în cadrul Consiliului cu privire la chestiuni referitoare la extragerea și utilizarea probelor electronice în cadrul procedurilor penale, cum ar fi eficiența cadrului AJR existent, efectul invalidării Directivei 2006/24/CE (Directiva privind păstrarea datelor) de către Curtea Europeană de Justiție, tehnologiile de tip *cloud computing* și jurisdicția, cooperarea cu prestatorii de servicii și cu autoritățile SUA, în special, precum și necesitatea de a asigura respectarea drepturilor fundamentale în acest domeniu. Pe baza experiențelor practice și operaționale, într-un document comun al Eurojust și Europol (doc. 14812/15) s-au prezentat *Provocările comune în materie de combatere a criminalității cibernetice,* precum și o serie de abordări posibile în vederea soluționării acestor provocări din perspectiva aplicării a legii și a urmăririi penale.

Discuțiile pe aceste teme continuă în cursul președinției neerlandeze, concentrându-se în special asupra modalităților de a asigura eficacitatea proceselor AJR, de a defini o abordare comună în ceea ce privește, de exemplu, normele privind competența aplicabile în cazul în care localizarea datelor sau originea unui atac cibernetic nu este cunoscută, și de a stabili un cadru comun pentru cooperarea cu sectorul privat, în special cu furnizorii de servicii de internet străini. În urma discuțiilor din cadrul reuniunii informale a miniștrilor justiției și afacerilor interne (25-26 ianuarie 2016, Amsterdam), se va urmări obținerea mai multor cunoștințe de specialitate cu privire la aceste aspecte în cadrul Conferinței Președinției privind Jurisdicția în Ciberspațiu din 7-8 martie 2016. Rezultatele acestei conferințe vor figura pe ordinea de zi a Consiliului JAI din iunie 2016.

II. PREVENIREA RADICALIZĂRII ŞI OCROTIREA VALORILOR

1. Prevenire — Generalități

Președinția neerlandeză a organizat conferința intitulată „Să gândim global, să acționăm local: O abordare globală pentru combaterea radicalizării și a extremismului violent”, desfășurată în perioada 1-2 februarie 2016 la Amsterdam, pentru a discuta importanța actorilor locali în cadrul efortului de combatere a terorismului de la nivelul UE și a unor abordări personalizate de combatere a radicalizării, incluzând un accent deosebit pe aspectele de gen și pe atenția care trebuie acordată celor care se întorc în țările lor de origine. Consolidarea capacităților locale pentru a face față radicalizării prin intermediul unor structuri bazate pe implicarea mai multor agenții va fi, de asemenea, abordată de noul grup de lucru LOCAL al Rețelei pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare (RAN). Acest grup de lucru servește drept bază pentru interacțiunea cu alte inițiative relevante.

– ***Centrul de excelență al Rețelei pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare (RAN)***

Comisia a alocat până la 25 de milioane EUR în perioada 2014-2017 pentru Centrul de excelență al Rețelei pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare (RAN), înființat la 1 octombrie 2015. Noul centru și-a început deja activitățile, printre care o vizită de studiu în închisori din Paris și Vught (NL) și acțiuni legate de abordarea germană în ceea ce privește combaterea extremismului violent de dreapta. În cadrul reuniunilor s-a discutat despre modalitățile de a identifica și a aborda subiecții care acționează singuri, precum și de a implica specialiști din domeniul sănătății mintale în strategiile de ieșire. S-au reunit, de asemenea, grupurile de lucru pentru „Educație”, „Penitenciare și Probațiune”, „Poliție și aplicarea legii”, „Tineret, familie și comunități”, „Comunicare și retorică”, „Autorități locale”, „Comemorarea victimelor terorismului”, precum și „Sănătate și asistență socială”. Alte reuniuni și grupuri de lucru sunt programate pentru săptămânile următoare.

Centrul de excelență al RAN încurajează implicarea cadrelor universitare și a practicienilor în activitățile sale. Pentru a spori reprezentarea țărilor în grupul de lucru „Local” recent lansat în cadrul RAN, precum și în grupul „Sănătate și asistență socială” din cadrul RAN, sunt invitați să își depună candidatura în special practicieni din Europa de Est și de Sud. Autoritățile naționale pot solicita sprijin RAN adaptat (cursuri de formare, ateliere și consiliere) în statele lor membre, finanțat integral de Comisie - s-au desfășurat deja un atelier privind serviciile de asistență, susținut de Centrul de excelență al RAN , la Viena, precum și un atelier de formare a formatorilor, susținut de RAN, la Atena. Comisia analizează modalități de a implica RAN în activități desfășurate cu state terțe cheie, punând accentul pe regiunea Orientului Mijlociu și a Africii de Nord (MENA), Balcanii de Vest și Turcia.

2. Internetul

– ***Unitatea UE de semnalare a conținutului online (IRU)***

UE s-a axat în continuare pe combaterea radicalizării online. EU IRU din cadrul Europol, care face parte în prezent din ECTC, a identificat 3 351 de elemente de conținut potențial violent/extremist, determinând 2 037 de semnalări și 1 793 de cazuri de eliminare a materialelor. Rata de succes a semnalărilor este de 88 %. Colaborarea proactivă cu furnizorii de servicii de internet continuă. De la înființarea sa la 1 iulie 2015, au fost primite 144 de contribuții din partea a 26 de state membre. **Pentru ca EU IRU să aibă succes, este necesar ca statele membre să colaboreze îndeaproape cu IRU, astfel încât aceasta să poată spori volumul de semnalări.** Patru state membre nu au desemnat încă un punct național de contact IRU și ar trebui să facă acest lucru cât mai curând posibil. Asigurarea capacităților EU IRU depinde în mare măsură de resurse. Obiectivul unității este să se ajungă la capacitatea în materie de personal convenită și preconizată în cadrul proiectului său. În 2016, IRU va elabora un concept centralizat pentru monitorizarea mijloacelor de comunicare socială, va dezvolta capacitățile EU IRU de a „descifra" funcțiile rețelelor jihadiste în cadrul mijloacelor de comunicare sociale, va dezvolta în continuare relațiile cu sectorul privat, inclusiv „Zilele acțiunii comune", va contribui în mod activ la Forumul UE privind internetul, va dezvolta o Platformă a Europol dedicată experților (EPE) pentru a structura și a facilita contactele cu mediul academic și centrele de cercetare.

– ***Forumul UE privind internetul***

La 3 decembrie 2015, Comisia a găzduit prima reuniune la nivel ministerial a Forumului UE privind internetul, la care au participat miniștrii JAI și înalți reprezentanți ai principalelor societăți din domeniul platformelor de comunicare socială la nivel mondial. Participanții au convenit asupra faptului că Daesh și alte grupări extremiste exploatează Internetul pentru a-și răspândi propaganda, pentru a căuta noi recruți și pentru a încuraja actele de violență. Aceștia au convenit, de asemenea, asupra importanței de a dispune de mecanisme eficace între guvern și sector pentru a elimina în mod prompt conținutul de natură teroristă și pentru a promova contradiscursuri eficace. La 3 decembrie, miniștrii au confirmat, de asemenea, că ar trebui luate măsuri pentru instituirea unui dialog la nivelul UE cu sectorul cu privire la discursul de incitare la ură online. Acest dialog la nivelul UE ar utiliza, după caz, cadrul Forumului UE pentru IT, în deplină sinergie cu lucrările desfășurate în vederea combaterii terorismului.

Forumul s-a întrunit din nou la Bruxelles, la 22 ianuarie 2016, pentru a discuta o foaie de parcurs pentru acțiuni concrete în 2016. Foaia de parcurs și prioritățile acesteia sunt elaborate pe baza contribuțiilor din partea tuturor părților interesate și cuprind obiectivele discutate în cadrul evenimentului de lansare, inclusiv măsuri de combatere a discursului de incitare la ură online și modalitățile în care se poate îmbunătăți efectiv eliminarea conținutului dăunător.

– ***Echipa consultativă pentru comunicare strategică privind Siria (SSCAT)***

SSCAT a organizat prima sa sesiune de formare pentru experți din 20 de state membre și reprezentanți ai Comisiei și ai SEAE în decembrie 2015. În cadrul sesiunii de formare, Facebook, Twitter și Youtube au transmis rețelei sfaturi practice menite să le ofere participanților o imagine asupra potențialului respectivelor platforme de a maximiza campaniile online. În plus, Al Jazeera a prezentat documentarul său web *Life on Hold* (Vieți suspendate). Obiectivul a fost acela de a aduce cunoștințele sectorului privat în sprijinul rețelei SSCAT, în special în ceea ce privește cele mai recente tehnologii, tehnicile narative digitale și procesul editorial.

În cadrul actualului proiect, colaborarea SSCAT cu RICU (Unitatea pentru cercetare, informații și comunicații) din cadrul Ministerului de Interne britanic, va continua până în iunie 2016. Pentru această perioadă, echipa consultativă a fost extinsă pentru a include un director general de creație, care să fie în măsură să răspundă mai bine la cererile specifice ale clienților din statele membre din acest domeniu. Până în prezent, 13 state membre au apelat la serviciile de consiliere ale SSCAT. Următoarea reuniune a rețelei SSCAT va avea loc la Bruxelles, la 16 martie 2016, iar în iunie 2016 se va organiza o conferință. Modalitățile pentru continuarea proiectului după jumătatea anului 2016 sunt în curs de finalizare cu Comisia.

3. Răspunsul justiției penale la fenomenul radicalizării

În urma conferinței la nivel înalt privind răspunsul justiției penale la fenomenul radicalizării, desfășurată la 19 octombrie 2015, Consiliul a adoptat Concluziile Consiliului din 20 noiembrie 2015 privind îmbunătățirea răspunsului justiției penale la radicalizarea care duce la terorism și la extremism violent. Comisia a adoptat următoarele măsuri inițiale de punere în aplicare a concluziilor.

La solicitarea Comisiei, Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN) și-a ajustat bugetul pentru 2015 și 2016 și a organizat, în perioada octombrie 2015 - martie 2016, patru cursuri de formare de o zi și jumătate privind aspectele judiciare ale combaterii terorismului și prevenirii radicalizării. Programul se desfășoară în cooperare cu academiile judiciare din Franța, Spania, Germania și Belgia și este deschis judecătorilor și procurorilor din cele 28 de state membre ale UE, preconizându-se participarea a 240 de judecători/procurori/formatori judiciari. 54 de judecători și procurori specializați și nespecializați participă la schimburi cu o durată medie de trei zile organizate în șapte state membre ale UE (IT, FR, UK, BE, SE, ES, DE). Pentru a finaliza și a marca încheierea activităților de formare judiciară solicitate de Comisie, la 20 mai 2016 se va desfășura, la Bruxelles, o conferință finală la care va participa comisarul Jourova, cu un accent deosebit pe pregătirea personalului penitenciarelor privind deradicalizarea.

Finanțarea proiectelor din cadrul Programului „Justiție” pentru 2015 și 2016 a fost de asemenea alocată: un cuantum de 1,5 milioane EUR a fost alocat pentru o cerere de propuneri privind formarea judiciară pentru 2015 (JUST/2015/JTRA/AG/EJTR) în cadrul priorităților „Aspectele judiciare ale combaterii terorismului și crimei organizate” și „Prevenirea radicalizării în detenție”. Evaluarea este încă în curs de desfășurare.

un cuantum de 1 milion EUR a fost alocat pentru o cerere de propuneri privind cooperarea judiciară pentru 2015 (JUST/2015/JCOO/AG) în cadrul priorității „Combaterea terorismului prin prevenirea radicalizării”. Cererea de propuneri a fost publicată în noiembrie 2015 și încheiată în ianuarie 2016. Printre priorități s-au numărat următoarele aspecte: (1) Prevenirea radicalizării în penitenciare, inclusiv programe de reabilitare; (2) Promovarea alternativelor la detenție și analizarea rolului probațiunii la nivelul UE în combaterea radicalizării, inclusiv programe de reabilitare; (3) dezvoltarea unor metodologii de evaluare a riscului și (4) rolul sistemelor de justiție juvenilă în contextul combaterii terorismului. Comisia a primit doar câteva candidaturi, aflate în prezent în curs de evaluare.

Planificarea anuală a activităților pentru 2016 a Programului „Justiție” (care nu a fost încă adoptat) conține o cerere de propuneri privind granturi pentru acțiuni menite să sprijine proiecte cu scopul de a preveni radicalizarea care duce la terorism și extremism violent, cu un cuantum de 4 milioane EUR. Cererea de propuneri va fi publicată la jumătatea anului 2016, iar prioritățile vor consta în sprijinirea punerii în aplicare a Concluziilor Consiliului privind răspunsul justiției penale din 20 noiembrie 2015.

Comisia cooperează cu Eurojust la Monitorul privind condamnările pentru terorism (TCM) în ceea ce privește cadrul legislativ aplicabil și jurisprudența relevantă din statele membre privind terorismul și radicalizarea violentă, inclusiv utilizarea alternativelor la urmărirea penală și detenție. Comisia colaborează cu Confederația Europeană pentru Probațiune (CEP) și cu EuroPris, ambele finanțate prin granturi de funcționare în cadrul Programului „Justiție”, pentru a implica aceste entități în programe de formare specifice pentru personalul penitenciarelor și personalul de probațiune. EuroPris a organizat un grup de experți pe probleme de radicalizare în perioada 24-25 noiembrie 2015. La 26 aprilie 2016, Platforma pentru justiție penală (EuroPris, CEP și Forumul european pentru justiție restaurativă) va organiza o conferință pe tema radicalizării și a extremismului violent, la Barcelona. Comisia menține de asemenea legături cu Consiliul Europei: Grupul de lucru pentru cooperare în materie de penologie (PC-CP) lucrează la un Manual privind radicalizarea destinat personalului penitenciarelor. În 2016, DG JUST va acorda un grant direct Consiliului Europei pentru elaborarea statisticilor SPACE (statisticile penale anuale ale Consiliului Europei) și pentru instituirea unei rețele a organismelor de monitorizare a penitenciarelor (Rețeaua EU NPM) din statele membre. Acest lucru va permite colectarea de date referitoare la amploarea problemei radicalizării în statele membre.

Grupul pentru penitenciare și probațiune din cadrul RAN va fi de asemenea implicat în punerea în aplicare a concluziilor din 20 noiembrie 2015.

4. Prevenirea radicalizării prin educație, promovarea toleranței și combaterea discriminării, a rasismului și a xenofobiei

– ***Educație***

Comisia are în vedere **inițiative** concrete **în domeniul educației, tineretului, culturii și sportului în scopul prevenirii radicalizării.** Sunt prevăzute proiecte emblematice, precum și cereri de propuneri specifice în cadrul programului Erasmus+ (400 de milioane EUR până în 2020). Obiectivele declarației de la Paris a miniștrilor educației din 17 martie 2015 au fost deja stabilite ca prioritare pentru finanțarea în cadrul programului Erasmus+ începând cu 2016.

– ***Combaterea rasismului și a xenofobiei***

Comisia, în calitatea sa de gardian al tratatelor, a lansat, începând din decembrie 2015, anchete privind transpunerea și punerea în aplicare a Deciziei-cadru 2008/913/JAI privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal, în mai multe state membre, în vederea lansării, acolo unde este necesar, a unor acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor.

În același timp, sunt în curs de accelerare acțiunile menite să acorde statelor membre asistență în **elaborarea de practici proactive de investigare și urmărire penală**, inclusiv pentru instituirea în 2016 a unui nou grup de lucru al UE la nivel înalt pentru combaterea rasismului, a xenofobiei și a altor forme de intoleranță, ca platformă menită să faciliteze schimbul de bune practici, să elaboreze orientări pentru statele membre și să intensifice cooperarea cu actorii relevanți, inclusiv cu societatea civilă. Prevenirea și combaterea tuturor formelor de intoleranță rămân o prioritate de finanțare în cadrul Programului „Drepturi, egalitate și cetățenie”, iar finanțarea va avea un grad și mai înalt de prioritate în 2016 pentru a sprijini formarea specifică a funcționarilor publici și pentru a încuraja monitorizarea, raportarea și înregistrarea incidentelor constând în infracțiuni motivate de ură și discursuri de incitare la ură.

În plus, ca o continuare directă a **Primului colocviu anual privind drepturile fundamentale** din 1-2 octombrie 2015, Comisia a numit-o pe dna Katharina von Schnurbein în calitatea de coordonator pentru combaterea antisemitismului și pe dl David Friggieri în calitatea de coordonator pentru combaterea islamofobiei. Principalele sarcini ale celor doi coordonatori vor fi de a aduce preocupările comunităților respective în atenția nivelului politic al Comisiei și de a contribui la coordonarea eforturilor între servicii în contextul politicii generale a Comisiei privind rasismul, xenofobia și alte forme de intoleranță. Coordonatorii vor colabora cu statele membre, cu Parlamentul European, cu alte instituții și cu organizațiile relevante ale societății civile.

– ***Abordarea răspândirii discursurilor online care instigă la violență și la ură***

Ca urmare a Primului colocviu anual privind drepturile fundamentale, care a avut loc în perioada 1-2 octombrie 2015, a fost inițiat un **dialog la nivelul UE cu companiile IT, statele membre și actorii societății civile cu privire la discursul de incitare la ură online**. Scopul acestui dialog la nivelul UE este de a examina modalități de a îmbunătăți elaborarea de contradiscursuri, de a depăși provocările actuale în vederea îmbunătățirii sistemelor de raportare existente și de a asigura eliminarea promptă a discursului ilegal de incitare la ură și la violență, de a discuta rolul „raportorilor de încredere” și al societății civile în depistarea și raportarea discursului de incitare la ură online, precum și de a spori transparența în aplicarea procedurilor de notificare și de retragere a conținutului.

Activitatea cu privire la discursul de incitare la ură online este corelată cu Strategia privind piața unică digitală care a fost lansată în mai 2015. În acest context, în ceea ce privește răspunsul normativ, la 30 decembrie 2015 s-a încheiat o consultare publică privind platformele și conținutul ilegal, care a examinat, printre altele, domeniul de aplicare al derogărilor în materie de răspundere din Directiva privind comerțul electronic, procedurile de notificare și de acțiune, precum și obligația de diligență. Directiva serviciilor mass-media audiovizuale, care conține norme de interzicere a difuzării de programe care conțin discursuri de incitare la ură este, de asemenea, în curs de revizuire, în special în scopul de a examina eficacitatea directivei în contextul mass-mediei convergente.

– ***Setul de instrumente pentru comunicarea respectului, a toleranței și a nediscriminării în UE***

În decembrie 2015, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE (FRA) și Ministerul Federal al Internelor al Republicii Austria au organizat în comun, la Viena, un atelier privind elaborarea unui set de instrumente constând în bune practici privind comunicarea respectului, a toleranței și a nediscriminării în UE. Printre participanți s-au numărat reprezentanți ai instituțiilor UE, ai autorităților naționale și locale, precum și experți în comunicare specializați în combaterea rasismului, deradicalizare și promovarea toleranței, a respectului și a nediscriminării. Principalele rezultate au fost următoarele: comunicarea nu trebuie înțeleasă ca un instrument unidirecțional, pe model descendent, ci ca un dialog; partenerii din cadrul acestui dialog ar trebui să fie implicați în conceperea acestor strategii de comunicare; a fost subliniat rolul actorilor de la nivel local; trebuie comunicate drepturile și valorile astfel cum sunt consacrate în Carta drepturilor fundamentale; trebuie să se treacă de la o abordare reactivă la una preventivă, mergând dincolo de „contradiscursuri”, spre o retorică pozitivă. Rezultatele vor fi prezentate în cadrul grupurilor de lucru relevante ale Consiliului și actorilor relevanți de la nivelul UE și de la nivel național. Rezultatele vor contribui, de asemenea, la Forumul privind drepturile fundamentale organizat de FRA în iunie 2016.

III. COOPERAREA CU PARTENERII NOȘTRI INTERNAȚIONALI

Consiliul Afaceri Externe (CAE) a organizat, la 14 decembrie, o dezbatere privind prioritățile externe ale UE în ceea ce privește combaterea terorismului și a convenit, după cum s-a semnalat într-o scrisoare a Înaltului Reprezentant care a fost transmisă în prealabil, asupra nevoii de a pune în aplicare urgent concluziile Consiliului Afaceri Externe privind combaterea terorismului din 9 februarie 2015. Scrisoarea Înaltului Reprezentant s-a axat pe o serie de regiuni prioritare în care amenințarea grupărilor teroriste la adresa intereselor UE este cea mai evidentă (Orientul Mijlociu și Africa de Nord, Turcia și Balcanii de Vest) și a marcat o serie de priorități tematice, printre care combaterea extremismului violent, finanțarea terorismului și securitatea aeronautică.

– ***Regiunea MENA (Orientul Mijlociu și Africa de Nord) și Turcia***

Există **pachete privind combaterea terorismului** aflate în diferite stadii de elaborare cu o serie de țări prioritare din regiunea **MENA** și **Turcia**.

Este în curs de pregătire o scrisoare din partea ÎR/VP Mogherini adresată prim-ministrului tunisian, în care se prezintă pachetul cuprinzător privind combaterea terorismului care urmează să fie propus **Tunisiei** și care a fost convenit în cadrul reuniunii COPS din 26 noiembrie 2015. În paralel, continuă eforturile în direcția punerii în aplicare a acțiunilor cuprinse în pachet. Tunisia a numit un coordonator pentru programul de reformă a sectorului de securitate (RSS) în valoare de 23 de milioane EUR, astfel încât implementarea să poată începe. În decembrie 2015, Comisia a adoptat o decizie financiară privind detașarea unor experți pe lângă autoritățile tunisiene în scopul de a sprijini elaborarea și punerea în aplicare a unei abordări cuprinzătoare privind combaterea terorismului. În ianuarie 2016, a demarat un proiect de sprijinire a polului judiciar de combatere a terorismului [finanțat prin intermediul Instrumentului care contribuie la stabilitate și pace (IcSP) pe termen lung, 300 000 EUR]. În decembrie 2015, Comisia a adoptat o decizie privind un proiect menit să sporească implicarea comunităților în securitatea frontierelor și gestionarea frontierelor și să promoveze mijloace de subzistență alternative realiste în comunitățile frontaliere marginalizate, implementat de Consiliul danez pentru refugiați/Grupul danez pentru deminare și organizația International Alert, în parteneriat cu o serie de ONG-uri locale. Au fost efectuate activități de formare în cadrul proiectului PREV-UE (prevenirea radicalizării).

La solicitarea autorităților tunisiene, în ianuarie 2016 a avut loc o vizită a TAIEX în scopul explorării asistenței acordate de UE pentru consolidarea capacităților polului de combatere a terorismului/de securitate în ceea ce privește prevenirea radicalizării. Este în curs de pregătire o vizită din partea Rețelei pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare. O delegație tunisiană a fost, de asemenea, invitată la sediul Eurojust pentru o vizită de studiu în luna martie pentru a analiza modalitățile de îmbunătățire a cooperării. Cooperarea judiciară în materie penală este încurajată prin promovarea instrumentelor Consiliului Europei.

În perioada 15-17 decembrie, coordonatorul UE pentru lupta împotriva terorismului și secretarul general adjunct al SEAE au vizitat **Iordania**. Întrevederile cu autoritățile iordaniene au arătat un viu interes pentru o cooperare mai strânsă cu privire la finanțarea terorismului, securitatea frontierelor și securitatea aeronautică, precum și combaterea extremismului violent. Pentru a dezvolta o înțelegere clară a priorităților comune, guvernul iordanian a fost de acord să găzduiască un atelier privind combaterea terorismului cu participarea unor experți din statele membre, care va avea loc la 15 martie.

Rezultatul ar trebui să fie o foaie de parcurs comună care să evidențieze amploarea cooperării existente, inclusiv un proiect în valoare de 10 milioane de euro menit să dezvolte atât capacitatea guvernului iordanian, cât și pe cea a societății civile de a face față provocării reprezentate de extremismul violent, precum și să indice noi domenii de cooperare în materie de combatere a terorismului, incluzând proiecte de consolidare a capacităților, promovarea cooperării judiciare în materie penală cu instrumentele Consiliului Europei și activitatea care implică agențiile UE, inclusiv Europol și CEPOL. O delegație din partea Rețelei UE pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare a efectuat o vizită în Iordania la începutul lunii decembrie, pentru a discuta despre radicalizarea în penitenciare.

În perioada 26-27 ianuarie 2016, a avut loc, în **Liban**, un dialog privind combaterea terorismului. Din partea UE au participat coordonatorul UE pentru lupta împotriva terorismului, secretarul general adjunct al SEAE și directorul responsabil de securitate din cadrul DG Afaceri interne, precum și reprezentanți ai Europol, CEPOL și Frontex. UE finalizează în prezent o foaie de parcurs pentru cooperarea în materie de combatere a terorismului cu autoritățile libaneze. Aceasta va sta la baza unei cooperări consolidate în următoarele domenii: combaterea extremismului violent, justiția și aplicarea legii, cooperarea judiciară în materie penală, securitatea aeronautică și combaterea finanțării terorismului. Ambele părți au convenit că agențiile UE, în special Europol și CEPOL, ar putea juca un rol important în crearea unor legături mai puternice în ceea ce privește aplicarea legii. Pe baza foii de parcurs, UE va elabora un pachet de asistență cuprinzător privind combaterea terorismului pentru Liban, pornind de la modelul pachetului pentru Tunisia.

În perioada 16-17 februarie 2016, coordonatorul UE pentru lupta împotriva terorismului și secretarul general adjunct al SEAE au vizitat **Algeria**. O serie de reuniuni la nivel înalt cu miniștrii pentru Maghreb și Sahel, afaceri interne și culte și cu înalți funcționari din cadrul Ministerului Justiției au pregătit calea pentru un acord cu privire la organizarea unui atelier privind combaterea terorismului înainte de vara anului 2016 în vederea identificării domeniilor concrete pentru cooperarea viitoare în ceea ce privește combaterea terorismului. Printre domeniile potențiale pentru cooperarea viitoare se numără o abordare a combaterii terorismului bazată pe justiția penală, acordarea de asistență pentru polurile judiciare specializate în combaterea terorismului, prevenirea radicalizării/deradicalizarea, gestionarea crizelor în urma unor atacuri teroriste, aderarea Algeriei la convențiile Consiliului Europei, elaborarea unor texte juridice, consolidarea cooperării cu agențiile UE și cooperarea în scopul sprijinirii consolidării capacităților în țările din regiune. Algeria a propus un dialog strategic privind securitatea și combaterea terorismului. UE va beneficia de cunoștințele Algeriei, în special în ceea ce privește deradicalizarea. Un expert în materie de combatere a terorismului/securitate a fost detașat în cadrul delegației UE la Alger în decembrie 2015. COPS/COSI vor fi informate cu privire la vizită la 3 martie și vor oferi orientări suplimentare cu privire la calea de urmat.

În urma atelierului privind combaterea terorismului desfășurat cu **Turcia**, în iunie 2015, un dialog specific și actualizat privind combaterea terorismului este planificat pentru primăvara anului 2016 în vederea finalizării unui acord care să consacre cooperarea UE-Turcia în materie de combatere a terorismului într-o serie de domenii-cheie. În urma unei vizite efectuate de o echipă a Europol la Ankara la începutul lunii februarie 2016, Consiliul de administrație al Europol a aprobat propunerea de a detașa un ofițer de legătură din Turcia la Europol cât mai curând posibil. De asemenea, UE este în curs de a finaliza un proiect finanțat prin intermediul IcSP referitor la „Îmbunătățirea eficacității acțiunii comune UE-Turcia în ceea ce privește amenințarea reprezentată de luptătorii teroriști străini". Acesta va contribui la sensibilizarea autorităților de frontieră turce cu privire la abordarea provocării în materie de imigrație reprezentate de luptătorii teroriști străini care se întorc în țările lor. Este în curs de pregătire o vizită la Ankara din partea Rețelei pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare.

Au fost înregistrate progrese într-o serie de proiecte din domeniul combaterii terorismului lansate în 2015: Un proiect pe termen scurt finanțat prin intermediul IcSP referitor la **Parteneriatul** pentru formare **în domeniul combaterii terorismului UE/MENA** (cu un accent pe formarea în domeniul combaterii terorismului pentru Tunisia, Liban, Iordania, Turcia și schimburi și vizite de studiu pentru partenerii din regiunea MENA), derulat de CEPOL, și-a început activitatea în februarie 2016 (18 luni, buget: 2,5 milioane de euro). Un proiect privind **comunicarea strategică** axat pe Tunisia, Maroc și Liban și derulat de Consiliul britanic/RICU a demarat în noiembrie 2015 (18 luni, 3,5 milioane de euro).

Echipa de proiect colaborează deja pentru a sprijini autoritățile tunisiene și va efectua vizite de informare la Beirut și Rabat în săptămânile următoare. În noiembrie 2015, a fost trimisă în **Irak** o echipă de proiect pentru a sprijini schimbul de informații între agențiile de securitate irakiene și mecanismele de coordonare ale acestora, precum și respectarea drepturilor omului în cadrul acestora, în cooperare cu consilierul pe probleme de securitate națională (18 luni, finanțat prin intermediul IcSP pe termen scurt, 3,5 milioane de euro).

Grupul operativ privind comunicarea strategică arabă, condus de SEAE, și-a finalizat planul de acțiune și este în curs de a elabora inițiative-pilot în țările selectate din regiunea MENA și la sediu, și colaborează cu alte proiecte conexe, punând un accent deosebit pe tineri. Este în curs de pregătire o inițiativă privind tineretul și combaterea radicalizării în Europa și în țările din regiunea MENA, sub conducerea ÎR/VP Mogherini. Direcția Generală Educație și Cultură caută **să extindă schimburile virtuale de studenți** cu regiunea MENA, pe baza rețelei eTwinning existente, care este deja activă în Tunisia, unde aproape 300 de profesori și 85 de școli sunt în prezent înregistrate pe această platformă online.

Pe baza unui document elaborat de coordonatorul UE pentru lupta împotriva terorismului, în noiembrie și decembrie 2015, COSI a desfășurat două dezbateri cu privire la **utilizarea într-o mai mare măsură a instrumentelor și agențiilor JAI în regiunea MENA**.

UE continuă să sprijine eforturile depuse de Reprezentantul special al ONU, Staffan de Mistura, pentru a negocia o soluție politică la **conflictul sirian**, cu implicarea puterilor regionale. De asemenea, UE a sprijinit Conferința de la Londra privind Siria, care a avut loc la 4 februarie și care a avut drept rezultat noi angajamente în valoare de aproximativ 11 miliarde USD pentru a ajuta regiunea să facă față traumei provocate de conflictul sirian. Sprijinul promis pentru țările de la frontierele Siriei care au trebuit să suporte o sarcină umanitară imensă ar trebui să contribuie la oferirea unui răspuns la preocupările exprimate în legătură cu sporirea radicalizării. Proiectele de **pacturi ale UE pentru Iordania și Liban, aflate în curs de pregătire**, vor sublinia importanța cooperării efective în domeniul combaterii terorismului, precum și necesitatea unor noi progrese cu privire la aspectele socio-economice și la absorbția refugiaților.

O evaluare finală a proiectului de combatere a terorismului pentru **Sahel**, finanțat de Comisie (prin intermediul IcSP pe termen lung), a arătat că acest proiect a avut un rol esențial în punerea în aplicare a Strategiei UE pentru Sahel și a Strategiei UE de combatere a terorismului. UE și-a sporit credibilitatea ca actor în domeniul securității în regiunea Sahel datorită acestui proiect. Mai multe proiecte finanțate prin intermediul IcSP sunt în prezent în curs de implementare sau în curs de pregătire la nivel regional și la nivel de țară în **Africa**. Prioritățile sunt prevenirea extremismului violent, sprijinul în materie de justiție penală pentru combaterea terorismului, sprijinul pedagogic pentru școlile „madrassa", precum și aspecte generale din domeniul combaterii terorismului.

– ***Balcanii de Vest***

Provocările majore din regiune sunt în continuare prevenirea (inclusiv în penitenciare), călătoriile suspecte (luptătorii teroriști străini), armele de foc și finanțarea terorismului. La 3-4 decembrie 2015, Consiliul JAI a adoptat o „Abordare integratoare și complementară a combaterii terorismului și a extremismului violent în Balcanii de Vest" (doc. 11625/3/15) și a convenit să pună în aplicare planul de acțiune integrat al Inițiativei de combatere a terorismului în Balcanii de Vest (WBCti) pentru perioada 2015-2017, care a fost pregătit de către un nucleu de state membre ale UE conduse de Slovenia și Austria. Această abordare a guvernanței în materie de securitate are drept scop coordonarea activităților și a inițiativelor legate de combaterea terorismului/extremismului violent din regiune, prin intermediul Consiliului de cooperare regională la nivel politic (platforma CCR), prin intermediul Convenției privind cooperarea polițienească în Europa de Sud-Est la nivel strategic (platforma CCP ESE) și prin intermediul Inițiativei de combatere a terorismului la nivel operațional (platforma ICT).

Comisia susține financiar implementarea WBCTi prin intermediul Instrumentului de asistență pentru preaderare. Va fi important să se continue și să sporească acest sprijin în anii următori, inclusiv prin punerea rapidă la dispoziție a cunoștințelor de specialitate din partea RAN. Este deja în curs o reflecție menită să stabilească cea mai adecvată formă de asistență din partea RAN.

– ***Securitatea aeronautică***

Atacurile teroriste asupra zborului Metrojet în centrul peninsulei Sinai, din 31 octombrie 2015, și asupra unui zbor de la Mogadiscio din 9 februarie ne-au reamintit cu brutalitate amenințarea reprezentată de teroriști la adresa aviației civile. După incidentul legat de avionul Metrojet, Comisia a contribuit la coordonarea partajării informațiilor între statele membre, organismele UE și partenerii internaționali. O serie de state membre au purtat, de asemenea, discuții pentru a examina posibilitatea unei abordări comune.

La 1 noiembrie 2015, **a demarat proiectul** de patru ani privind **Securitatea aviației civile în Africa și Peninsula Arabică (CASE)**. Acest proiect de consolidare a capacităților este finanțat de Comisie (7,5 milioane EUR, prin intermediul IcSP pe termen lung) și derulat de Conferința Europeană a Aviației Civile (CEAC), cu sprijinul cunoștințelor de specialitate din partea statelor membre (experți pe termen scurt). Prima reuniune a Grupului de coordonare a proiectului CASE a avut loc la 3 februarie 2016.

UE ar trebui să analizeze posibilitățile de a acorda sprijin urgent aeroporturilor din regiunea MENA și dincolo de aceasta care sunt utilizate cel mai intens de cetățenii europeni, fie în contextul proiectului **CASE**, fie prin măsuri de asistență suplimentare.

– ***Combaterea extremismului violent (CVE)***

CVE reprezintă un element-cheie al proiectelor de implicare externă ale UE aflate în curs de pregătire/în derulare într-o serie de țări și regiuni prioritare. Proiectul MORSE (mecanismul de monitorizare a sprijinului) al UE în domeniul combaterii terorismului a produs, în noiembrie 2015, o analiză care a evidențiat faptul că UE a cheltuit aproximativ 142 de milioane EUR pentru proiecte legate de combaterea terorismului/extremismului violent la nivel mondial. La 13 ianuarie, UE a organizat o reuniune informală pe tema extremismului violent cu SUA pentru a discuta despre coordonarea eforturilor. Consultări similare sunt prevăzute și cu alți parteneri-cheie.